

Knižní zpravodaj

červenec/srpen 2021

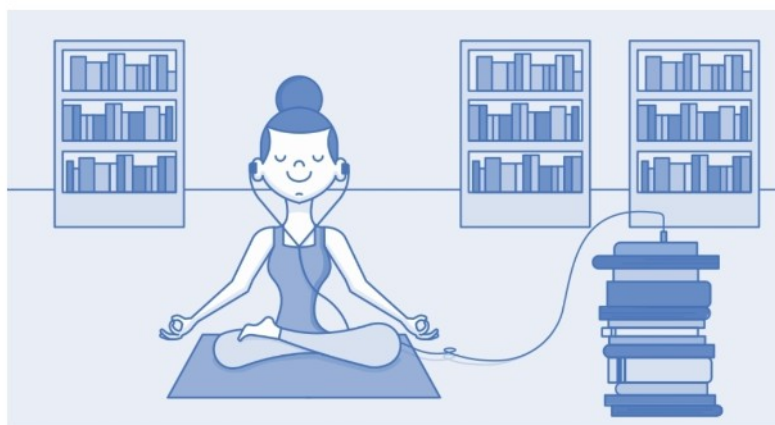
Vydává Městská knihovna Horšovský Týn

Audioknihy

Bolí Vás při čtení oči?
Půjčte si CD a knihu si poslechněte!
K vypůjčení ve Vaší knihovně.

Prázdninová půjčovní doba

V červenci a srpnu 2021 bude každé **pondělí** otevřeno pouze **do 17 hodin**. Ostatní dny se půjčovní doba nemění!

Od 12. do 23. července 2021 bude knihovna pro veřejnost **uzavřena** z důvodu čerpání dovolené. Děkujeme za pochopení.

Přejeme Vám krásné léto a příjemně strávené chvíle při čtení knih z naší knihovny.

Detektivka nebo detektivní fikce

Zahrnuje detektivní román, novelu a povídku. Je jedním z nejoblíbenějších žánrů zábavné literatury. Název pochází z latinského slova *detegere* = odkrývat, odhalovat. Zápletka detektivních příběhů je založena na zločinu (nejčastěji vraždě), po jehož pachateli, detailech způsobu provedení nebo motivu pátrá detektiv. Příbuzným typem kriminální literatury jsou pitavalové a paměti slavných detektivů, které však popisují zločiny skutečné. Detektivka má rovněž blízko k thrilleru nebo špionážnímu románu, často dochází k jejich kombinaci. Historická detektivka, jejíž děj se odehrává ve vzdálenější minulosti, bývá považována též za subžánr historického románu.

Od počátku byla detektivka pojímána jako složitá hádanka, intelektuální hra a výzva čtenářovým logickým a deduktivním schopnostem. Rozuzlení musí být pravděpodobné, racionálně zdůvodněné a vycházející z indicií, ale zároveň překvapivé. Autor musí postupovat logicky, aby čtenář mohl sledovat postup dedukce ze stop - za tím účelem vznikala i striktní žánrová pravidla (např. desatero Ronalda Knoxe, pravidlo tří stop). Vykonstruovanost zápletek však od počátku 20. století postupně ustupovala a pravidla se rozvolňovala. Důrazem na psychologii postav se některé pozdější detektivky výrazně přibližují psychologickému románu (Georges Simenon), jiné se zase barvitým zachycením prostředí přibližují románu sociálnímu (např. u představitelů tzv. drsné školy).

Klíčovou postavou detektivky je detektiv, řešitel záhady. Zpočátku navazuje na romantickou tradici mstitelů bezpráví, často je obdařen mimořádnými pozorovacími a kombinačními schopnostmi, později též znalostmi lidské psychiky. Někdy bývá výstředníkem až podivínem, jindy má působit jako okolím podceňovaný outsider. Je obvyklé, že v řadě děl jednoho autora vystupuje postava téhož detektiva. Od 20. století je obvyklejší typ obyčejného detektiva, ať již detektiva profesionálního (policista, soukromý detektiv), nebo soukromé osoby, jíž zločin zasáhl do života. Moderní detektivky často popisují rutinní vyšetřování celých policejních týmů.

Nejlepší fiktivní detektivové

Sherlock Holmes

Doutník, lupa, zamračená tvář a po boku neodmyslitelný společník doktor Watson. Téměř neomylný Sherlock Holmes s brilantním úsudkem se stal patrně nejoblíbenějším, nejznámějším a zároveň nejstarším fiktivním detektivem všech dob. Přitom stačilo málo a jeho typická kostkovaná čapka by světlo světa nikdy nespátrila. Jeho literární otec sir Arthur Conan Doyle jej totiž stvořil více méně z nutnosti: ordinace tohoto svérázného lékaře věčně zela prázdnotou, a tak začal v roce 1886 - z nudy a dlouhé chvíle - psát příběh o pozoruhodném detektivovi. Sám autor popsal svého hrdinu jako „kombinaci askety a sportovce, vědce a ctizádostivého umělce, nepřítele žen a uhlazeného džentlmena, morálního arbitra a uživatele drog, zástupce zákona a muže beroucího zákon do vlastních rukou.“ Dodejme, že má tento sarkasmem oplývající milovník opia a kokainu IQ kolem 200, na housle hraje jako virtuos a trpí občasnými záchvaty depresí i značným narcismem. To mu však nebrání v geniálních řešení mnohdy nesmírně komplikovaných případů, přičemž obvykle sahá k těm nejmodernějším vědeckým metodám.

v naší knihovně: *Muž s dýmkou a houslemi*, *Pes baskervillský*, *Z případů Sherlocka Holmese*

Hercule Poirot

Dokonale upravený mužiček v klobouku, s hůlkou a nezaměnitelným, pečlivě navoskovaným knírkem. Tak nějak by se dala popsat další detektivní celebrita - Hercule Poirot. Jeho postava vzešla z pera jedné z nejslavnějších autorek tohoto žánru, britské spisovatelky Agathy Christie (1890-1976). Belgický policejní důstojník ve výslužbě se poprvé zapsal do povědomí čtenářů v detektivním románu *Záhada na zámku Styles*, vydaném v roce 1921 (šlo zároveň o první publikované dílo slavné autorky). Mezi hlavní zbraně Hercula Poirota patří jeho preciznost a systematický postup. Toto až autistické puntičkářství se však promítá i do jiných oblastí jeho života - je například chorobně pořádkumilovný a totéž vyžaduje od

okolí. Potrpí si na drahé obleky, dokonale vyčištěné lakýrky a pečlivě zastřižený knír. Nejvíce jej urazí zkomolení jeho jména, případně nevinná otázka, zda je Francouz. Poirot je totiž na svůj belgický původ náležitě hrdý a Francouze naopak příliš v lásce nemá. Milovníkovi jídla se smyslem pro britskou ironii pak sekunduje hned několik společníků: komický kapitán Arthur Hastings, upjatá sekretářka slečna Lemonová a šéfinšpektor Japp ze Scotland Yardu. Poirot se objevil celkem v 39 románech a povídkách, jež vyšly v letech 1920-1997. Většina z nich se dočkala zfilmování, přičemž v poslední sérii se hlavní role s nebývalým citem pro originální předlohu zhostil britský herec David Suchet.

v naší knihovně: *Čas přílivu, Nástrahy zubařského křesla, Pět malých prasátek, Poslední weekend, Smrt na Nilu, Temný cypřiš, Karty na stole*

Slečna Marplová

Snad nejslavnější postavu detektiva v sukních představuje vždy milá a usměvavá stará panna, slečna Jane Marplová (v anglickém originále Miss Marple). Tato na první pohled křehká babička žije v britské vesničce St. Mary Mead, kde by mohla poklidně trávit důchodová léta - nebýt přirozené všetečnosti, která jí nedovolí jen tak sedět s rukama v klíně. Zahrádku či oblíbené pletení často vymění za rozplétání kriminálních případů na vlastní pěst. Jejimi hlavními zbraněmi se přitom staly nebývalý postřeh, intuice a zjev křehké stařenky, který obměkčí i představitele zákona, s nimiž se často dostává do křížku.

Literární stvořitelkou babičky-detektiva je Agatha Christie, která se prý inspirovala u své vlastní babičky. Jméno „Marple“ pak údajně vzešlo z názvu železniční stanice ve Stockportu, kudy slavná spisovatelka na svých cestách často projížděla. Čtenáři se s nebojácnou stařenkou mohli setkat celkem ve 12 románech, poprvé pak v knize *Třináct záhad*, vydané v roce 1932.

v naší knihovně: *Nemesis, Prasklé zrcadlo, Vlák z Paddingtonu*

Jules Maigret

Nemluví anglicky, a dokonce ani nevlastní řidičský průkaz. Přesto se komisař Maigret neodmyslitelně zapsal do povědomí čtenářů i diváků po celém světě. Podobně jako jeho nejproslulejší literární postava neměl ani belgický spisovatel Georges Simenon (1903-1989) v životě o dramatické okamžiky nouzi. Kvůli otcově vážné nemoci musel od útlého věku pracovat, již od 16 let se protloukal jako novinář a nakrátko se ocitl i na ulici. Trest' z životních zkušeností pak otiskl do postavy komisaře Julese Maigreta, který se objevil od roku 1930 celkem v 75 novelách a 29 povídkách. Drsňák s kloboukem zahalený

do charakteristického kabátu využívá při řešení případů své vynikající logické uvažování, pozorovací talent, skvělou intuici a schopnost naslouchat. Není neomylný a příliš si nepotrpí ani na zdravý životní styl - se sklenkou whisky a s neodmyslitelným doutníkem jej ostatně potkáme velmi často. Na druhou stranu je však díky těmto nedokonalostem neobyčejně lidský. V rámci filmových adaptací ztvárnily postavu již téměř tři desítky herců, mimo jiné i nezapomenutelný Jean Gabin či legendární Rudolf Hrušínský. Nicméně nejznámějším představitelem Maigreta se stal nepochybně francouzský herec Bruno Cremer.

v naší knihovně: *Maigret a staříci, Maigret v New Yorku, Tříkrát Maigret a neochotní svědkové*

Philip Marlowe

Detektiv Marlowe je čistokrevným Američanem. Poprvé se s ním čtenáři mohli setkat v románu Raymonda Chandlera (1888-1959) *Hluboký spánek*, jež vyšel v roce 1939. V hollywoodském podsvětí se Marlowe pohybuje jako ryba ve vodě a pro spravedlivou ránu nejde nikdy daleko. Na rozdíl od svých evropských kolegů má ovšem při potírání kriminálních žvůlů jednu zásadní slabinu - city. Konkrétně tedy city k ženám. Tam, kde se při náznacích intimnějších sblížení Holmes, Poirot či Maigret jen ironicky ušklíbají, zmítá Marlowem kolotoč nekonečných vášní. Navíc se nakonec vždy znova ukáže, že

ho osudová svůdnice chtěla pouze využít ke svým cílům. Následně tak detektiv hledá útěchu ve sklenice něčeho tvrdšího, což jej koneckonců pojí s autorem, jenž následkům alkoholismu podlehl. Raymond Chandler patřil k zakladatelům americké „drsné školy“ a na stránkách svých detektivek mimo jiné bravurně vykreslil ponurou atmosféru špinavých předměstí a temných zákoutí Los Angeles. Oblibu jeho fiktivního detektiva potvrzuje také velké množství filmových adaptací, mezi nimiž vyčnívá snímek *Hluboký spánek* s Humphreym Bogartem v hlavní roli.

v naší knihovně: *Playback, Sestřička*

Inspektor Klubíčko

Mezi nejslavnější české literární i filmové detektivní postavy se zařadil inspektor Klubíčko, jehož „otcem“ se stal Emil Vachek (1889-1964). Poprvé se s ním čtenáři mohli setkat v knize *Tajemství obrazárny*, vydané v roce 1928. Klubíčko se přitom od svých evropských kolegů příliš neliší: samotářsky žijící starý mládenec si rád dopřeje kvalitní doutník, koňak nebo kávu, v pražských ulicích jej lze potkat jedině v perfektně padnoucím stylovém obleku a k jeho silným zbraním patří analytické myšlení, intuice a smysl pro humor.

Šarmantního rozumbradu ztvárnili v minulosti na plátně například Jindřich Plachta, Jaroslav Marvan a naposledy Miroslav Donutil.

v naší knihovně: *Tajemství obrazárny*

Historie detektivky

Deduktivní příběhy s kriminálními náměty nacházíme už v biblických apokryfech, Ezopových bajkách či orientálních pohádkách. Svě předchůdce má detektivka v tzv. pikareskním (šibalském) a loupežnickém románu 18. století, nebo také (podobně jako thriller) v tzv. gotickém románu - jde také o typ prózy s tajemstvím. Jako samostatný žánr se detektivní román konstitoval ve 2. polovině 19. století. Rozšíření tohoto typu literatury pak souvisí s vytvářením moderní velkoměstské civilizace s jejím podsvětím a policejním aparátem.

Za první detektivní prózu v historii bývá považována povídka Edgara Allana Poea *Vraždy v ulici Morgue* z roku 1841. V Poeově stylu logické hádanky pokračuje pak A. C. Doyle a další (Gilbert Keith Chesterton, Richard Austin Freeman, S. S. Van Dine), později Dorothy Sayersová, Agatha Christie, Ngaio Marshová, P. D. Jamesová aj. Na rozhraní detektivky a thrilleru jsou díla Edgara Wallace. Ve 20. letech 20. století se v USA zrodil nový typ detektivky, tzv. drsná škola, jejímž protagonistou je osamělý bojovník za spravedlnost typu westernového hrdiny (díla Dashiella Hammetta, Raymonda Chandlera, Rexe Stouta, P. Cheyneho, Mickeyho Spillana, částečně též Erle Stanleje Gardnera). Později se stává hlavní postavou detektivky i policejní profesionál (např. díla G. Simenona nebo Eda McBaina) nebo celý policejní tým (Maj Sjöwallová-Per Wahlöö). Od 90. let 20. století se ze severní Evropy prosazuje severská detektivka. Detektivky bývají častým námětem pro další audiovizuální zpracování jejich námětu v rozhlase, filmu a televizi.

Nejvýznamnější světoví autoři: Arthur Conan Doyle, Friedrich Dürrenmatt, Dick Francis, Nicolas Freeling, Erle Stanley Gardner, Dashiell Hammett, Raymond Chandler, James Hadley Chase, G. K. Chesterton, Peter Cheyney, Lee Child, Agatha Christie, P. D. Jamesová, Ed McBain, Edgar Allan Poe, Dorothy Sayersová, Georges Simenon, Rex Stout, S. S. Van Dine, Edgar Wallace.

Česká detektivka

V české literatuře jsou za zakladatele detektivního žánru považováni Emil Vachek a Eduard Fiker, kteří začínají publikovat v období první republiky. Další významnější autoři se objevují až od 60. let 20. století: Josef Škvorecký (některé detektivky napsal společně s Janem Zábranou), Václav Erben, Jiří Marek, Hana Prošková, Pavel Hejčman, později např. Jan Cimický či Jaroslav Velinský, Jan Lipšanský.

Mezi naděje českého detektivního románu patří Michaela Klevisová (*Kroky vraha, Zlodějka příběhů, Dům na samotě*), Michal Sýkora (*Případ pro exorcistu, Modré stíny*), Nela Rywíková (*Dům číslo 6*), Jiří Březina (*Na kopci*), nebo Martin Goffa (*Muž s unavenýma očima, Vánoční zpověď, Bez těla*).

19 nejlepších filmů natočených podle knižní předlohy

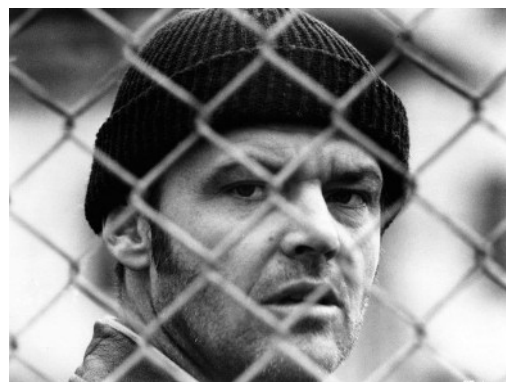
Jako zabít ptáčka (1962) - Kniha spisovatelky Harper Lee, která vypráví o rasové nenávisti v Americe 30. let, získala Pulitzerovu cenu. Silné sociální drama převedl na filmové plátno režisér Robert Mulligan, hlavní roli obhájce si zahrál suverénní Gregory Peck, který za svůj výkon získal Oscara.

Kmotr (1972) - Jedno z mála děl, u kterého filmová adaptace dosahuje kvalit té knižní. Režisér F. F. Coppola získal Oscara za režii a scénář, vynikající Marlon Brando pak za svůj výkon v hlavní roli, kdy ztvárnil mafiánského bosa Vita Corleoneho.

Motýlek (1973) - Kniha je mnohem obsáhlejší a samozřejmě osobnější než film Franklina J. Schaffnera; vždyť ji také Henri Charrière napsal podle vlastního životního příběhu. Na druhou stranu Steve McQueen ho hraje bravurně, a hlavní myšlenka, tedy nikdy se nevzdávat bez boje, tu také nechybí.

Přelet nad kukaččím hnízdem (1975) - Americký spisovatel Ken Kesey, autor knižní předlohy, která v češtině vyšla pod názvem Vyhodíme ho z kola ven, měl ke snímku Miloše Formana spoustu výhrad. Nelíbil se mu dokonce ani Jack Nicholson v hlavní roli. Film nakonec získal pět Oscarů.

Zlodějka knih (2013) - Filmová adaptace knihy Markuse Zusaka staví hlavně na skvělých hereckých výkonech (jmenujme Geoffreyho Rushe i malou Sophie Nélisse) a zvládnuté dobové atmosféře v režii Briana Percivala. Film si vysloužil nominaci na Oscara za hudbu Michaela Petroniho.

Mechanický pomeranč (1971) - Antiutopický román Anthonyho Burgesse zadaptoval Stanley Kubrick za pouhé dva miliony dolarů. Film vyvolal velký ohlas, režisér se ocitl pod velkou kritikou například ve Velké Británii, kde byl snímek na žádost režiséra stažen z oficiální distribuce. Film byl zakázán i v Íránu, Singapuru, Malajsii a Jihoafrické republice.

Klub rváčů (1999) - Knížka Chucka Palahniuka oživila za 63 milionů dolarů v nápadité režii Davida Finchera. V hlavních rolích se představili Edward Norton a Brad Pitt. Převedení kultovní knížky na plátna kin se podle kritiky povedlo, diváci byli ale opačného názoru, v USA film komerčně propadl.

Pán prstenů: Společenstvo Prstenu (2001) - Teprve první díl Pána prstenů od režiséra Petera Jacksona udělal z Tolkienových knih celosvětový fenomén, kterému propadli i jinak zarytí odpůrci žánru fantasy. Film získal osm nominací na Oscara, proměnil čtyři z nich (kamera, hudba, vizuální efekty, masky).

Pravidla moštárny (1999) - O kvalitách zfilmování Irvingova románu svědčí Oscar za scénář, který si Irving sám napsal, a vedlejší roli (Michael Caine). V romantickém dramatu Lasse Hallströma si zahráli hlavní role Tobey Maguire a Charlize Theron.

Terapie láskou (2012) - Debut mladého amerického spisovatele Matthewa Quicka se díky čtenářskému ohlasu rozhodli v Hollywoodu zfilmovat, obsadit Jennifer Lawrence, Bradleyho Coopera a Roberta De Nira a díky tomu získali osm nominací na Oscara.

Dveře v podlaze (2004) - Film je dalším důkazem, že podle jedné knihy Johna Irvinga lze natočit minimálně tři různé snímky. Vznikl totiž jen podle prvních asi šedesáti stran jinak obsáhlého románu Rok vdovou. Přesto jde o velmi silný příběh, v němž kritiku zaujaly výkony Kim Basinger, Jeffa Bridges a malé Elle Fanning.

12 let v řetězech (2013) - Režisér Steve McQueen o svém snímku řekl, že to je přesně ten film, který toužil vidět, ale nikdo žádný takový nenatočil. A tak se toho zhostil sám, vybral si pro to životopisnou knihu Solomona Northupa a výsledkem je Oscar za nejlepší film roku.

Hunger Games (2012) - Další z řady fantasy příběhů, které se staly hitem jak v knižní, tak filmové podobě. Kniha více svádí k zamyšlení, což byl zřejmě i hlavní záměr autorky Suzanne Collins. Na scénáři k prvnímu z celkem čtyř filmů natočených podle její ságy však sama spolupracovala.

Jeden den (2011) - Kniha Davida Nichollse se stala nejen v Británii bestsellerem. Příběh odehrávající se v průběhu dvaceti let si o zfilmování vyloženě říká. Ujala se toho dánská režisérka Lone Scherfig a scénář vytvořil sám Nicholls. Fanouškům knihy však Anne Hathaway připadala pro roli Emmy příliš krásná a sebevědomá.

Pýcha a předsudek (2005) - Film je lepší vidět až po delší době od toho, kdy jste dočetli knihu Jane Austen, jinak by vám mohla vadit přílišná zkratkovitost a trochu jiná nálada. Keira Knightley se ale do role i do doby konce 18. století v Anglii hodí výborně.

Pí a jeho život (2012) - Příběh z pera Yanna Martela převedl do filmové podoby Ang Lee natolik přesvědčivě, že za svůj um získal Oscara. Příběh indického chlapce, který putuje na záchraném člunu společně s bengálským tygrem, doprovázela i oscarová hudba Mychaela Danna.

Bezpečný přístav (2013) - Román Nicholase Sparkse není žádná velká literatura, ale díky režii Lasse Hallströma má film jedinečnou atmosféru. Skromný rozpočet 28 milionů dolarů se díky slušné návštěvnosti zejména v amerických kinech hravě zaplatil.

Voda pro slony (2011) - V Americe se kniha Sary Gruen stala bestsellerem, u nás je mnohem známější film s Reese Witherspoon a Robertem Pattinsonem v hlavních rolích. Příběh se odehrává v líbivém prostředí cirkusu, a přestože nenabízí strhující podívanou, díky citlivé kameře Rodriga Prieta se na film velmi příjemně dívá.

Velký Gatsby (2013) - Když Baz Luhrmann točil americkou klasiku Velký Gatsby, neusiloval o věrohodné převyprávění klasiky od Francise S. Fitzgeralda. Šlo mu především o to vyřádit se, předvést show, vytvořit působivé kostýmy a strhující hudbu. A to se povedlo. Za herecký výkon kritika často překvapivě chválila spíš Joela Edgertona ve vedlejší roli než Leonarda DiCapria v roli hlavní.

Urcete název knihy a jejího autora, na základě krátké anotace českého filmu, natočeného podle stejnojmenné knižní předlohy:

Film režisérky Alice Nellis z roku 2014. Děj se odehrává během jediného dne, kdy tři andělé, Hachamel, Nith-Haiach a Jofaniel, zaučují nováčka - mladou andělku Ilmuth. Našimi hrdiny jsou lidé, kteří si nechávají život prokluzovat mezi prsty. Neměli by. Pro některé z nich to totiž dneska večer skončí. A proto se v jejich blízkosti objevili andělé. Alice Nellis natočila originální příběh, v němž pomyslné andělské perutě nosí Marián Labuda, Vojtěch Dyk, Eliška Křenková a Vladimír Javorský.

Andělé všedního dne – Michal Viewegh

Dvoudílný televizní film z roku 1971 režiséra Antonína Moskalyka a scenáristy Františka Pavlíčka s Libuší Šafránkovou a Jarmilou Kurandovou v hlavní roli, který byl natočen na motivy stejnojmenné povídky. Pro tehdy teprve osmnáctiletou herečku Libuši Šafránkovou se tento snímek stal jejím úspěšným filmovým debutem. Kromě výborného scénáře a vynikajících hereckých výkonů snímku výrazně pomohla filmová hudba Luboše Fišera. Pro zfilmování tohoto úspěšného díla posloužil turistický region Kladské pomezí ve Východních Čechách, odkud slavná spisovatelka pocházela.

Babílka – Božena Němcová

Film z roku 2020 režiséra Rudolfa Havlíka. Film pojednává o osudech několika žen, jejichž životy se následně propojí. Příběhy hrdinů filmu nám ukáží, že některá setkání dokáží navěky změnit život. Všichni jsme totiž propojeni. Vztahy, prací, náhodami, nenávistí nebo láskou. V hlavních postavách příběhu se představí Ondřej Vetchý, Lenka Vlasáková, Jana Plodková, Marek Taclík, Barbora Poláková, Táňa Pauhofová, Rostislav Novák ml., Jiří Langmajer, které doplní i zástupci nastupující herecké generace Denisa Biskupová, Kristýna Podzimeková a Brigita Cmuntová.

Bábovky – Radka Třešňáková

Děj filmu režiséra Petra Nikolaeva začíná v 60. letech 20. století, kdy se během divadelního představení Čekání na Godota malý Kvido narodí. To asi předurčí jeho další život, neboť se u něj projeví literární nadání. To přináší nejen problém ve škole i později v dospívání. Film zároveň líčí i problémy v tehdejší Československu před okupací v roce 1968 i během normalizace. V roli Kvidových rodičů zaujme charismatická dvojice Libuše Šafránková - Ondřej Vetchý a do úlohy slídiveho soudruha Šperka byl výtečně obsazen Vladimír Javorský.

Báječná léta pod psa – Michal Viewegh

Filmová komedie z roku 1992 režiséra Zdeňka Sirového. Film představuje „pétepáky“ - příslušníky Pomocného technického praporu (Ondřej Vetchý, Václav Vydra, Boris Rösner aj.) - praporu, tvořeného lidmi označovanými jako třídní nepřátelé komunismu v Československu 50. let 20. století. Mezi ně se řadili intelektuálové, lidé buržoazního původu, sedláci, věřící - režimu nepřátelské „reakcionářské“ živly. Jejich veliteli byli nevzdělaní zato politicky aktivní důstojníci (Pavel Landovský, Jiří Schmitzer, Miroslav Donutil, Bronislav Poloczek, Alois Švehlík). Ze vzájemných střetů obou skupin vznikaly absurdní situace parodující poměry tehdejší doby.

Černí baroni – Miroslav Svandlák

Film natočený režisérem Janem Němcem v roce 1964. Snímek vypráví o dvou židovských chlapcích (Ladislav Janský, Antonín Kumbera) uprchlých z transportu do koncentračního tábora. Chlapci se snaží dostat domů, cesta je však nebezpečná. Němcův celovečerní debut patří k absolutní špičce české kinematografie.

Děmamy noci – Arnost Lustig

Filmová komedie z roku 2010 režiséra Zdeňka Trošky. Čeněk Dobešek, hodný a slušný pražský doktor, spokojený po boku své mladé, krásné manželky Zuzany a své otravné tchyně Marie, vyhoví všem prosbám sousedů, kteří potřebují pomoc. Jeho tchyně je ale pohoršena, přeje si aby Čeněk víc vydělával, byl doktorem s velkým D, tedy dost silnou a známou osobností v nemocnici. V zoufalství z nedostatku podpory od rodiny a financí vezme Čeněk nabídku práce v Africe od doktora Pišťaláka.

Doktor od jezera hrochů – Miroslav Svandrlík

Lyrický film režiséra Jaromila Jireše z roku 1993. Příběh je zasazený do atmosféry malého města na počátku 20. století. Zvláštní název tohoto filmu je složený z počátečních slabik pěti dívčích jmen, dcer svérázného venkovského lékaře Hanzelína. Děvčata zasáhnou do života vnímavého dospívajícího chlapce Emila, syna z maloměstské rodiny okresního hejtmana.

Helimadoc – Jaroslav Havlíček

Film režiséra Filipa Renče natočený v produkci České televize v roce 2008. Josef Douša (K. Roden) se vrací z první světové války s přáním po válečných útrapách prožít v poklidu spokojený život s mladou manželkou (L. Siposová) kdesi v zapomenutém kraji, v drážním domku u železniční trati. Jednoho dne Douša zabrání mladému muži skočit pod vlak a ztratí přítom sluch.

Hřidac 2.47 - Josef Kopra

Film vypráví o čarodějnických procesech ve Velkých Losinách a v Šumperku v 17. století (1678-1695). Inkvizitor nechává upalovat ženy, u kterých se objeví nějaký náznak čarodějnictví, např. zařikávání. Oběti postupně vybírá tak, aby zlikvidoval názorové odpůrce a bohaté lidi, jejichž majetek by se pak mohl zkonfiskovat. Přiznání vynucuje mučením. Mezi oběti procesů se postupně dostanou i kněz a šlechtic, hájící nespravedlivě odsouzené a ukazující na nelidské metody výslechů. Ve filmu je vidět vznik navozování atmosféry strachu mezi lidmi a metody vynucování „přiznání“. Jeden z nejznámějších filmů Otakara Vávry vznikl podle stejnojmenného románu a podle dochovaných soudních zápisů z čarodějnických procesů z let 1678-1695.

Kladivo na čarodějnice – Václav Kaplický

Hlavní hrdina filmu - inženýr Prokop (Karel Höger) vynalezne výbušninu neobyčejné síly. Z tohoto důvodu se o něj začne zajímat představitel státu, který chce nově objevenou trhavinu využít k ovládnutí světa. Inženýra pozve na své území a různými způsoby se jej snaží přesvědčit k vydání objevu. Ten však odmítá, neboť si uvědomuje, k čemu by to vedlo. Drama ukazuje na možnost zneužití vědy proti lidem. Režisér Otakar Vávra soustředí pozornost na horečnaté představy vyčerpaného a navíc zraněného protagonisty inženýra Prokopa, jenž se ze všech sil snažil zabránit zneužití svého vynálezu.

Krakati – Karel Capek

Film Františka A. Brabce z roku 2000. Tvůrci filmu rozhodli vybrat sedm básní z balad knižní předlohy a dát jim filmovou podobu za využití mnoha, nejenom technických novinek. Ve výsledku jde o poetickou kompozici obrazu, hudby, fascinující krajiny a architektury. Toto baladické dílo, které obdivují všechny generace a které je známé i za hranicemi, natočil režisér F. A. Brabec, zatímco Juraj Jakubisko se na projektu podílel jako art producent. Vedle strhující vizuální složky je další dominantou této filmové básně o básních hudba J. Jiráka.

Kytice – Karel Jaromír Erben

Československá filmová hudební komedie, osobitá parodie westernu, kterou natočil režisér Oldřich Lipský v roce 1964. Hlavní hrdina filmu - pistolník popíjející zásadně jen Kolalokovu limonádu (Karel Fiala) - potírá zlo na Divokém západě, především pak pistolníky popíjející whisky. Protihráčem je mu gangster hledaný ve čtyřech státech (Miloš Kopecký), nešťtící se ani těch nejhanebnějších zločinů, zvláště pak na nevinných dívkách. Jméno hlavního hrdiny se vyslovuje česky, tj. [joe], nikoliv anglicky [džou], jak se v daném kontextu nabízí.

Limonádový Joe – Jiří Brdečka

Film F. A. Brabce natočený v roce 2008 na motivy stejnojmenné básně. Jde o kombinaci úryvků z původní básně, kterou zde recituje kat a vypravěč v jedné osobě, hraného příběhu nešťastného milostného trojúhelníku otce (Hynka), syna (Viléma) a dívky Jarmily (všichni hrdinové kvůli lásce zemřou násilnou smrtí) a filmové hudby české hudební skupiny Support Lesbiens. I když tuto látku zná každý ze školních lavic, dosud nikdo se ji neodvážil zpracovat filmově. Již po přečtení scénáře je jednoznačné, že kameraman a režisér F. A. Brabec toto dílo ztvární okouzlenýma očima třetího tisíciletí a znovu dokáže, že i na klasika se dá masově chodit do kina.

Máj – Karel Hynek Máchala

Film režiséra Josefa Pinkavy, natočený v roce 1971. Hlavní hrdinka Jitka je obézní dospívající dívka, která se obtížně vyrovnává se svou tloušťkou a nemotorností i s posměšky spolužáků. Největší muka prožívá zejména v hodinách tělocviku vedených sympatickým tělocvikářem, dívkami přezdívaným Bohoušek. Jedinou výjimkou je vybíjená, kde její střely jsou nechyatelné. Nikdo netuší, že trénuje doma ve sklepě, kde se trefuje míčem do zdi, na níž je Bohouškovo jméno. Změnou k lepšímu se stane zápas ve vybíjené, který dívky vyhrají právě díky Jitčiným dělovkám.

Metáček – Stanislav Rudolf

Československý televizní film z roku 1965, který natočil český režisér Antonín Moskalyk. Film vypráví o krásné tanečnici, polské Židovce Kateřině, které hrozí smrt v koncentračním táboře, ale náhodou se dostane do skupiny bohatých Židů. Když je sepsán seznam veškerého majetku, je celá skupina nakonec zastřelena. Televizní film režiséra Antonína Moskalyka získal Cenu mezinárodní kritiky na festivalu Prix Italia a Hlavní cenu na festivalu v Monte Carlu.

Modřba pro Kateřinu Horovizovou – Arnošt Lustig

Československý válečný film z období Pražského povstání, který v roce 1949 natočil režisér Otakar Vávra. Ústřední děj filmu zde popisuje boj několika holešovických občanů a jedné Polky (Halina: Barbara Drapiňská) s německými jednotkami, které ustupují z východu a za každou cenu se chtějí prodat na Plzeňsko do zajetí amerických jednotek. Na Trojském mostě je vybudována barikáda, kterou je nutné udržet, než přijedou sovětské tanky. Drama z památných květnových dnů roku 1945 líčené na pozadí příběhů několika holešovických občanů. Tito občané se aktivně zapojili do posledních bojů II. světové války v Praze. Zorganizovali odpor proti tankové divizi blížící se k Praze - vybudovali barikády na Trojském mostě.

Němá barikáda – Jan Dřida

Film Ondřeje Trojana z roku 2010. Děj, který se odehrává v Praze během normalizace v letech 1973-1977, vypráví o partě spolužáků: Petr, který je hlavním hrdinou a vypravěčem, Popelka, Aleš a Míťa. Příběh začíná kolem jejich 15. narozenin, kdy dostanou občanský průkaz a vypráví tři roky jejich života a v závěru i jejich snahu získat modrou knížku. Každý po svém i společně se snaží neztratit v totalitním státě zdravý rozum a smysl pro humor, ale také nezadat si s režimem. Prožívají řadu epizod, některé jsou úsměvné s nádechem absurdní grotesky, jiné dramatické a fatální.

Občanský průkaz - Petr Šabach

Film z roku 2006 natočený Jiřím Menzelem. Film získal ocenění Český lev jako nejlepší film roku 2006. Začínající číšník Jan Dítě má komplexy kvůli výšce. Začíná u prodeje párků, pak se ale dostane do hotelu Zlatá Praha, později do hotelu Tichota, kde se schází v noci významní lidé s milenkami. Nakonec pracuje v hotelu Paříž, kde je mu vzorem vrchní Skřivánek, který zná obdivuhodně psychologii a sociologii hostů. Jan Dítě se celý život snaží přizpůsobit, dostat se do vyšší společnosti, proto i za okupace podlézá Němcům. Ale nikdy se mu to nepodaří. Pochopí tak, že je zbytečné přizpůsobovat se světu. V závěru se smíří se svým životem.

Obsluhoval jsem anglického krále – Bohumil Hrabal

Československý film natočený režisérem Jiřím Menzelem v roce 1966. Příběh se odehrává v období protektorátu. Předlohou se stala skutečná událost, a to výbuch německého muničního vlaku, odpáleného časovým spínačem podskupinou partyzánské skupiny Podřipsko z Lysé nad Labem 2. března 1945 nedaleko železniční stanice Stratov. Nevinný mladíček Miloš Hrma (Václav Neckář) se zaučuje coby novopečený železničář na malé železniční stanici a zároveň prožívá nelehké období svého dospívání, to vše v kontextu konce druhé světové války. Po neúspěšném pokusu o sebevraždu kvůli milostným nezdarům se však zaučí jak pro práci ve stanici, tak v intimním vztahu k ženě (Naďa Urbánková). Nakonec se zachová jako hrdina, když se rozhodne vyhodit do vzduchu muniční vlak. Při této amatérské diverzní akci však zahyne.

Ostře sledované vlaky - Bohumil Hrabal

Film natočený režisérem Jurajem Herzem v roce 1971. Snímek se dostal do výběru filmů pro Filmový festival v Cannes za rok 1972. Vypráví v něm tragický příběh stárnoucí dívky Štěpy, žijící na přelomu století v dusném prostředí českého maloměsta, v ovzduší nepochopení a předstíraných citů, přetvářky a falše. Štěpě jsou neustále matkou vnucováni adepti na ženění, kteří ovšem musejí pocházet z téhož okruhu jako ona. Než by se stala starou pannou, provdá se za bratrance, zkrachovalého důstojníka. Netuší ovšem, že muž trpí zhoubnou pohlavní chorobou - s marnou obětavostí pak o něho pečuje, vystavena zlomyslnému posměchu svého okolí. Vynikající, stále sugestivní snímek Juraje Herze se opírá o procítěné, jemně odstíněné herecké výkony Ivy Janžurové a Petra Čepka.

Petrojelove lampy - Jaroslav Havlíček

Film režiséra Jana Svěráka z roku 2017. Odehrává se v Protektorátu, kdy je rodina osmiletého Edy donucena vystěhovat se z Prahy na venkov k příbuzným. Městečko, kde chlapec dosud trávil jen prázdniny, se nyní stává jeho domovem. Mladá městská rodina se musí přizpůsobit novému prostředí a také soužití pod jednou střechou s tetou a jejími příbuznými, což zahrnuje i velmi přísného dědečka. Eda má před sebou nelehký úkol: najít a obhájit své místo v místní klukovské partě, jejíž svět je naprosto odlišný od jeho městského. Čeká ho cesta k hledání odvahy, ale také k nečekaným rodinným tajemstvím, která vyplouvají na povrch.

Poslední bás - Zdeněk Svěrák

Komedie Jiřího Vejdělka, k níž napsal i scénář. Hlavní role ztvárnili Hynek Čermák, Tatiana Dyková, Yvona Stolařová, Pavel Liška, Eliška Balzerová, Martin Pechlát, Vojtěch Kotek a Zdeněk Piškula. Titulní píseň složila a nazpívala košická kapela No Name. Na sklonku roku 1996 newyorská rodina s českými kořeny - hraběcí předek emigroval v roce 1948 - získává v restituci zámek Kostka. Otec rodiny František Antonín Kostka z Kostky alias Frank se rozhodne ihned navštívit Česko se svou manželkou Vivian a dospívající dcerou Marií. Zámek ovšem najdou v havarijním stavu a setkávají se i s poměrně laxním personálem. Zpočátku chtějí Kostkovi částečně zdevastovanou rezidenci prodat a vrátit se do Států, pak si však Frank umíní, že s pomocí ostatních navrátí zámku zašlou slávu.

Poslední aristokrata - Evžen Borek

Film Tomáše Bařiny z roku 2010 vypráví příběh tří sourozenců - státního zástupce Cyrila (Miroslav Donutil), Bruna (Miroslav Vladyka) a reportérky Anety (Vanda Hybnerová). Z důvodu předčasné smrti rodičů mají silnější pouto, než bývá zvykem. Tři sourozenci - tři rozdílné povahy. Odjíždějí na tradiční výlet (platí ho Cyril) na Slovensko do Vysokých Tater, vzhledem k nevyléčitelné nemoci Bruna do nejlepšího hotelu spolu s prostitutkou jménem Tali. Ta má Brunovi splnit všechna jeho poslední přání. Bruno i Aneta jsou však v rolích outsiderů a nedokáží odporovat dominanci Cyrila, který určuje, co, kdy a jak se bude dít. Bruno má vzhledem k neodvratnému konci své existence jiné priority nežli si představuje Cyril, který mu vnucuje sex s Tali.

Román pro muže - Michal Viewegh

Černobílý film natočený režisérem Jiřím Weissem v roce 1959. Film se odehrává v Praze v květnu roku 1942. Mladý Čech Pavel (Ivan Mistrík) ukryl mladou Židovku Hanu (Daniela Smutná), která nenastoupila k transportu do koncentračního tábora. Během tří týdnů, po které dívku Pavel ukrývá, se do sebe dvojice zamiluje. Když se však schyluje k tomu, že bude Hanka objevena a chlapec z toho bude ohrožen, uteče dívka ze svého úkrytu a na ulici, kde právě vrcholí akce na dopadení atentátníků na Reinharda Heydricha, a je zabita.

Romeo, Julie a tma - Jan Ořezánek

Československý film režiséra Jiřího Menzela z roku 1968. Jedno deštivé letní odpoledne se na prázdné staré plovárně malého města sejdou major Hugo (Vlastimil Brodský), abbé Roch (František Řehák) a majitel těchto říčních lázní Antonín Důra (Rudolf Hrušínský). Pánové probírají vznešeným, vzdělaným jazykem naprosté životní nicotnosti, když tu je jejich nečinné klábosení přerušeno a oni vytrženi z letargie příjezdem pouťových komediantů, kouzelníka Arnoštka (Jiří Menzel) a jeho společnice Anny (Jana Preissová). Každý z pánů se svým způsobem snaží s krásnou slečnou rozptýlit. Film byl vyroben v ČSSR Filmovým studiem Barrandov v roce 1967. Snímek zvítězil v hlavní soutěži MFF Karlovy Vary 1968, kde získal Křišťálový glóbus. Z úst Antonína Důry pochází proslulý výrok: „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným.“ Natáčení probíhalo u řeky Lužnice, ve městě Veselí nad Lužnicí a jeho okolí a v Praze.

Rozmarné léto - Vladislav Vančura

Komedie, kterou v roce 1994 natočil režisér Jiří Věřčák. Jana Synková byla za roli tety Kateřiny nominována v kategorii ženský herecký výkon ve vedlejší roli na cenu Český lev. Snímek byl později upraven také do podoby televizního miniseriálu. Mladý úředník Jiří Oulický (v knižní předloze není jméno této hlavní postavy, vypravěče, uvedeno) si do svých služeb najme sluhu. Další děj filmu se odehrává na dědečkově sídle na venkově. Oulický se snaží udělat dojem na krásnou Barboru, se kterou se zná z tenisu. Na sídle jsou také přítomni rodinný přítel dr. Vlach a teta Kateřina se svým synem Miloušem, který se chce s Oulickým vsadit, kdo dostane jako první Barboru.

Salmín - Zdeněk Jirotka

Film natočený v roce 1983 režisérem Jiřím Menzelem. Film vypráví o svérázných obyvatelích rekreační osady a blízké vesnice, o jejich zálibách a vzájemných vztazích. Děj filmu se odehrává v polabské osadě Kersko nedaleko od Sadské. Nezapomenutelný spor dvou mysliveckých spolků nad zastřeleným kancem.

Většina literárních postav má svůj reálný a živý předobraz. S neopakovatelným vypravěčským stylem spisovatele a skvělou profesionální technikou režiséra se před vašimi očima rozvíjí nostalgická, ale především hluboce lidská freska žánrových příběhů lidí a lidiček žijících v Polabí. Ve filmu se snoubí poetično s realistickým popisem, stylizovaná nadsázka s humornou drobnokresbou, události veselé s událostmi smutnými.

Slavnosti sněženek - Bohumil Hrabal

Československý film režiséra Juraje Herze z roku 1968. Jedná se o hororovou černou komedii, která je svým vyzněním řazená k následovníkům filmů německého expresionismu a k filmům československé nové vlny. Na katalánském mezinárodním festivalu byl za ztvárnění hlavní role oceněn Rudolf Hrušínský starší a za nejlepší kameru Stanislav Milota. Hlavní postava filmu Karel Kopfrkingl (Rudolf Hrušínský st.) je zaměstnanec krematoria, který má svou práci opravdu rád, což se promítá i do vztahů k jeho blízkým. Příběh se odehrává za nastupující nacistické okupace, jejíž atmosféra je podobně neradostná. Film sleduje psychologickou proměnu hlavního hrdiny.

Spalovač mrtvol - Ladislav Fuks

Československý film režiséra Víta Olmera z roku 1991. Hlavní postavou je doktor filosofie Danny Smiřický, který je v rámci povinné vojenské služby přidělen k tankovému praporu ve vojenském prostoru Kobylec. Jako velitel tanku T-34/85 prodělává cvičení, jako kulturní pracovník je přítomen plnění Fučíkova odznaku a zažívá další příhody z vojenského prostředí 50. let. Ve volných chvílích vzpomíná na vdanou Lizetku, se kterou se v civilním životě pokoušel navázat vztah. V kasárnách se zamiluje do ženy jednoho z důstojníků Jany Pinkasové.

Tankový prapor - Josef Skvorcký

Film natočený v roce 2006. Na dovolenou autobusem k Jadranu vyráží náhodná skupinka cestujících. Najdeme mezi nimi sympatickou Jolanu, její rodiče, jejichž partnerství léty dospělo k stereotypu, šarmantní stárnoucí dámy Helgu a Šarlotu. Hvězdou zájezdu je Max, zpěvák a sexy idol, který si chce od erotických dobrodružství odpočinout s kamarády - gayi. Průvodkyně Pamela, blondýna s růžovými brýlemi se rozhodla "vytvořit z nich správnou partu." Oni se však vidí poprvé v životě! Během cesty a pobytu u moře na všechny čeká řada komických, ale i absurdních situací, v nichž se lidé ukazují odhaleni, a to nejen do plavek. Přátelství, překvapivá setkání, letní milostná vzplanutí i divoké prázdninové vášně se odrážejí v příběhu plném humoru.

Účasnici zájezdu - Michael Viewegh

Film Petra Kotka z roku 1993. Skupina pěti chlapců začne vydávat časopis Tam-Tam, do něhož sbírají všelijaké zajímavé informace. Když se dozví o tajuplném hlavolamu, začnou pátrat po jeho původu. Vyptávají se starších lidí, kteří by si mohli něco pamatovat. Mají štěstí, objeví starého kostelníka, který znal tvůrce hlavolamu. Byl to sirotek, který se učil řemeslu u zámečnického mistra, kterého ve svých poznámkách zmiňoval jako Em.

Záhada hlavolamu - Jaroslav Foglar

Film režiséra Dana Wlodarczyka z roku 2016. Pojednává o hledáčích vltavínů. Dramatický příběh o kopáčích vltavínů, pro něž se ilegální těžba těchto polodrahokamů stala nekontrolovatelnou vášní, ale i způsobem obživy. Propletenec přátelství, zrady, lásky a zklamání nás zavede do specifické a unikátní společnosti nelegálních prospektorů, kteří se pohybují za hranicí zákona a ve střední Evropě 21. století žijí svůj sen o nezávislosti a svobodě - až do hořkého vystřízlivění.

Zloději zelených koní - Jiří Hájíček

Film natočený v roce 1968 režisérem Jaromilem Jirešem. Muž na služební cestě (Josef Somr) se chopí příležitosti pomstít se svému bývalému příteli (Luděk Munzar), který mu kdysi ublížil, tím, že mu svede ženu (Jana Dítětová). V okamžiku, kdy se mu to povede a její nevěra má vyjít najevo, zjistí, že přítel již dávno žije s jinou, mladší ženou. Univerzitní posluchač Ludvík Jahn pošle z jakéhosi školení své dívce a zároveň kolegyni pohlednici, na níž mimo jiné napsal: Optimismus je opium lidstva! Zdravý duch páchne blbostí. Ať žije Trockij! A protože se píše léta padesátá, následky na sebe nenechají dlouho čekat. Dívka, jatá posvátným citem stranické povinnosti, předá pohlednici fakultní organizaci, Jahn je vyloučen ze strany, vyhozen z fakulty a jako obyčejný voják poslán do trestního pracovního útvaru nazývaného Černý prapor a pověstného mimořádně surovým zacházením.

Zent - Milan Kundera

Narození v červenci

Hermann Hesse (2. červenec 1877 - 9. srpen 1962) německý spisovatel, prozaik, lyrik a esejista. Od roku 1891 studoval v evangelickém semináři, po půl roce z něj ale odešel, v roce 1893 odmaturoval na gymnáziu, v letech 1895-98 se učil knihvazačem a od roku 1899 pak žil ve švýcarské Basileji, kde jako knihkupec začal tvořit svá první literární díla. Navazoval na tradice německé klasiky a romantismu, byl ovlivněn psychoanalýzou, buddhismem a hinduismem. Románem *Peter Camenzind* (1904), v němž hlásá sblížení s přírodou a zklamání civilizací, nastoupil dráhu profesionálního literáta. V roce 1911 podnikl první cestu do Indie, kde z duchovního odkazu buddhistické filozofie čerpal mnohé podněty pro svou další tvorbu. Psychologicky složití hrdinové románů *Demian* a *Stepní vlk* hledají nové hodnoty a harmonii mezi duchovním a pudovým životem, obdobné je i téma románu *Narcis a Goldmund* (1930). Rysy své pacifistické filozofie vyložil v novele *Siddharta*. Jeho hlavním dílem je ale fantastický utopický román *Glasperlenspiel* (Hra skleněných perel). V roce 1923 získal švýcarské občanství, v období Třetí říše bylo jeho dílo v Německu prohlášeno za nežádoucí a bylo zakázáno jeho vydávání. V roce 1946 mu byla udělena Nobelova cena za literaturu.

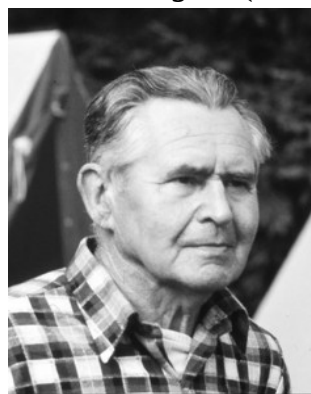
v naší knihovně: *Narcis a Goldmund*, *Stepní vlk*

Franz Kafka (3. července 1883 - 3. června 1924) německy píšící český spisovatel se narodil v Praze jako syn zámožného německého židovského obchodníka. Po absolvování studia práv na pražské německé univerzitě (1906) pracoval po celý svůj život jako úředník v pojišťovnictví, z toho 14 let v Dělnické úrazové pojišťovně, kde dosáhl hodnosti vrchního tajemníka. Stálá práce, ve které vynikal až maximalistickou svědomitostí, mu byla pouze nutností. Za svůj hlavní životní úkol považoval psaní, které se pro něj stalo nejen existenční potřebou, ale i předmětem neustálé reflexe. Ke svému dílu byl neobyčejně kritický a nespokojený téměř ke všemu, co napsal. Jeho dílo, poznamenané škrtáním a ničením textů, které zavrhl, obsahuje kratší povídkové prózy, z toho množství fragmentů, tři nedokončené romány, deníky a korespondenci. Nejstarší dochovanou prací je *Popis jednoho zápasu*. Se svou tvorbou byl Kafka spokojený jen málokdy. Výjimkou je povídka *Ortel*, kterou napsal během jediné noci z 22. na 23. září 1912. Neúnavné noční psaní pro něj bylo příznačné. Trpěl chronickou nespavostí provázenou neurotickými bolestmi hlavy. Krátce po *Ortelu* následovala *Proměna* a větší část nedokončeného románu *Nezvěstný*, vydávaného dosud pod jménem *Amerika*. V roce 1917 propukla u Kafky plicní tuberkulóza. Následovalo seznámení s Milenou Jesenskou a jejich milostné korespondenční drama (od r. 1920), poznamenané postupující chorobou, které se pak odrazilo také v románu *Zámek*. Přestože poslední léta svého života strávil většinou v zotavovnách a v léčebných ústavech, stále se neúnavně věnoval psaní. Franz Kafka, jeden z největších zjevů literatury 20. století, geniální analytik, problematizující i nejprostší věci života, magický realista, zemřel 3. června 1924 v rakouském sanatoriu v Kierlingu u Klosterneuburgu. Většina z jeho díla vyšla až posmrtně a to jen díky tomu, že jeho celoživotní přítel Max Brod nerespektoval Kafkovo přání, aby jeho rukopisy spálil.

v naší knihovně: *Amerika*, *Nezvěstný*, *Popis jednoho zápasu*, *Povídky*, *Proces*, *Proměna*, *Zámek*

Jaroslav Foglar (6. července 1907 - 23. ledna 1999) český spisovatel, publicista a redaktor dětských časopisů, známý pod skautskou přezdívkou *Jestřáb*. V roce 1914 se Foglarovi přestěhovali z Nuslí na Vinohrady a roku 1920 Foglar poprvé navštívil skautský oddíl - 48. klub oldskautů *Jestřábi*, podle kterého později dostal i svoji přezdívku. Jako třináctiletému mu vyšel první literární pokus, báseň *Měsíční noci*. V roce 1921 se mu naskytl možnost vstoupit do 34. pražského oddílu "Ohnivci". Jeho první publikovaná povídka *Vítězství* byla vydána časopisecky roku 1923 a byla prvním krůčkem ke spisovatelské dráze. V roce 1925 ukončil Foglar *Veřejnou obchodní školu* a byl zaměstnán jako úředník. V roce 1934 vydalo nakladatelství *Melantrich* první Foglarovu knihu - *Přístav volá*. Brzy přichází období Foglarova redaktorského působení v časopise *Mladý hlasatel*, kde 8. května 1937 vychází výzva k zakládání čtenářských klubů *Ml. hlasatele*. V létě vyšlo první vydání

knihy Hoši od Bobří řeky s ilustracemi Zdeňka Buriana. Od listopadu 1938 vedli redakci Jaroslav Foglar spolu s Karlem Burešem a od 17. prosince vycházel na pokračování dnes již legendární seriál - komiks Rychlé šípy, kreslený JUDr. Janem Fischerem. Roku 1941 byl Mladý hlasatel zastaven nacisty. Těsně po válce redigoval Foglar časopis Junák, brzy odsud ale odešel pro názorové neshody, aby založil nový časopis - Vpřed. První "foglarovské" číslo Vpředu (č. 18) vyšlo 9. dubna 1946 s legendární kresbou Rychlých šípů na titulní straně (autor Bohumil Konečný - Bimba). Tento časopis ukončil svoji činnost v roce 1948, byl zastaven naopak komunisty. V padesátých letech Foglar působil jako vychovatel v domově mládeže pod dohledem StB. Ani v tuto dobu ale nepřestal psát. Po delší odmlce se v roce 1965 na trhu objevila Tajemná Řásnovka. V Ostravském kulturním zpravodaji vycházely Rychlé šípy i s novými příběhy, kreslenými Marko Čermákem. Osmdesátá léta byla poznamenána spoluprací s výtvarníkem Karlem Saudkem na kreslených seriálech Modrá rokle a Ztracený kamarád. Po roce 1989 se Foglarovi otevřela cesta ke čtenářské veřejnosti. V nakladatelství Olympia vydal stínadelskou trilogii Dobrodružství v temných uličkách (Záhada hlavolamu, Stínadla se bouří, Tajemství Velkého Vonta).

v naší knihovně: *Boj o první místo, Dobrodružství v temných uličkách, Dobrodružství v zemi nikoho, Historie svorné sedmi, Hoši od Bobří řeky, Chata v Jezerní kotlině, Když Duben přichází, Nováček Bubáček píše deník, Pod junáckou vlajkou, Poklad Černého delfína, Stínadla se bouří, Záhada hlavolamu*

Lion Feuchtwanger (foneticky Lijon Fojchtvang(e)r) (7. července 1884 - 21. prosinec 1958) německý

romanopisec, překladatel a dramatik. Pocházel z početné rodiny židovského továrníka. Po úspěšných studiích na univerzitách v Mnichově a Berlíně (antropologie, filosofie a filologie) se v r. 1908 stal vydavatelem vlastního literárního časopisu Der Spiegel. V roce 1914 byl internován v Tunisu, odkud uprchl zpět do Německa. Svou literární činnost začal jako překladatel dramatických děl světové literatury. Od r. 1925 žil v Berlíně. Známým se stal již svým prvním románem, Žid Süß. V roce 1930 vydal román Úspěch, (součást trilogie Čekárna), který byl velmi kritizován Hitlerem. Během své návštěvy USA na počátku roku 1933, byl zbaven občanství, jeho díla byla zabavena a patřila mezi ty, která se v Německu hromadně páčila 10.5.1933. Feuchtwanger emigroval do Francie a do Německa se již nikdy nevrátil. V tomtež roce vydal další část trilogie Čekárna - román Opermannovi. Ve Francii patřil k neaktivnějším členům protifašistického hnutí. V roce 1937 navštívil Sovětský svaz, své zážitky shrnul v cestopise Moskva (1937), kde vyjádřil sympatie se socialismem a vedl polemiku s knihou A. Gida - Návrat ze SSSR. V roce 1940 byl ve Francii internován, přes Španělsko a Portugalsko se mu podařilo uprchnout do USA, kde v Kalifornii žil až do své smrti.

v naší knihovně: *Bratři Lautensackové, Desdemonin dům, Lišky na vinici, Ošklivá vévodkyně Markéta Pyskatá, Po sezoně, Synové, Zaslíbená země, Žid Süß, Židovka z Toleda, Židovská válka*

Jean de La Fontaine (8. července 1621 - 13. dubna 1695) byl francouzský básník, prozaista a libretista.

Studoval v Paříži lékařství a teologii. V roce 1647 se vrátil zpět domů s kvalifikací právníka a stal se asistentem svého otce, správce lesů. Působil na několika vládních postech. Spolu se svým přítelem Moliérem se účastnil debat v literárních kruzích. V roce 1658 se přestěhoval do Paříže a začal se intenzivně věnovat psaní. Díky svému patronovi, Nicolasovi Fouquetovi, významnému francouzskému politikovi, se stal finančně nezávislým, získal malou penzi s jednoduchou podmínkou napsat 4 básně za rok. V roce 1661 byl Fouquet uvězněn a La Fontaine na jeho počest napsal jednu ze svých nejkrásnějších básní, jako dík svému patronovi. Aby se vyhnul hrozícímu zatčení, opustil Paříž a strávil nějaký čas v Limousin. Psal komedie, ale proslavil se zejména knihami bajek. Jeho bajky o zvířatech a každodenním životě jsou mistrovskými díly francouzské literatury. V postavách zvířecích i lidských shrnuje mravní naučení a praktické zásady životní morálky. Větší polovina z jeho více než 240 básní a nadčasových příběhů byla vydána až posmrtně. V roce 1668 byla vydána kolekce se 124 bajkami, věnovaná autorem Dauphinovi, tehdy šestiletému vnukovi Ludvíka XIV a měla okamžitě obrovský úspěch.

v naší knihovně: *Bajky*

Jan Neruda (9. července 1834 - 22. srpna 1891) byl český básník, prozaik, novinář, dramatik, literární a divadelní kritik. Je právem řazen k nejvýznamnějším osobnostem české literatury. Byl hlavním představitelem generace májovců. Působil jako redaktor deníků *Čas*, *Hlas*, *Národní listy* a beletristických časopisů *Obrazy života*, *Rodinná kronika*, *Květy*, *Lumír*. Napsal přes 2 000 fejetonů cestopisného, zábavného, uměleckokritického, politického, sociálního, osvětového a kulturní charakteru (knižně *Studie krátké a kratší*, *Žerty hravé i dravé*, *Obrazy z ciziny*, *Menší cesty*). Jeho mnohotvárný a jazykově moderní publicistický styl ovlivnil další vývoj české žurnalistiky. Novinářský zájem o realistické zachycení života v celé jeho bohatosti, vyjádřené s vážností i humorem, s ironií i citlivou vnímavostí, se projevil v povídkových knihách *Arabesky* a *Povídky malostranské*. V rané básnické tvorbě vyjádřil svou romantickou rozervanost, kterou zahalil do ironie a provokativního cynismu (*Hřbitovní kvítí*). Básně z 60.

let uspořádal do tří *Knih veršů* (výpravných, lyrických a smíšených, časových a příležitostných); vyjádřil v nich rodinné a milostné city i své vnímání politických a sociálních problémů národní společnosti, která se nemůže svobodně rozvíjet. Písně kosmické vytyčují perspektivu moderního technického světa a lidského poznání, v *Baladách* a *romancích* se Neruda vrátil k obrozenské tradici lidových balad, křesťanských mýtů a historických romancí, aby je přiblížil současnému vnímání. Subjektivní lyriku 80. let, milostná a osobní vyznání spojená s přírodními motivy, shrnul v básnické sbírce *Prosté motivy*. Na ni navazují *Zpěvy páteční* (vydané z pozůstalosti), rozšířené o nejosobnější vyjádření vlasteneckého citu, vztahu k tradičnímu systému životních a národních hodnot.

v naší knihovně: *Arabesky*, *Básně*, *Binokl na očích*, *v ruce hůl*, *Knihy básní*, *Malostranské povídky*, *Obrázky z domova i ciziny*, *Písně kosmické*, *Povídky malostranské*, *Studie krátké a kratší*, *Umrlčí věnec*, *Ve lví stopě*, *Vším jsem byl rád!*

Francesco Petrarca [frančesko petrarka] (20. července 1304 - 18./19. července 1374), italský básník a prozaik. Své dětství strávil ve vesnici Incisa poblíž Florencie, odkud se rodiče roku 1313 přestěhovali do Avignonu, kde Petrarca zahájil svá studia, od roku 1318 studoval práva v Montpellier a poté (od r. 1322) v Bologni, studia ukončil z finančních důvodů krátce po smrti otce v roce 1326. Byl znalcem antické kultury a klasické filologie, často byl nazýván otcem humanismu. Literární činnost střídal s politickou činností a diplomatickými poslánými. Snil o sjednocení Itálie jako pokračovatelky antického Říma, proto vítal pokus římského tribuna lidu Coly di Rienzo o založení republiky. K nastolení míru a pořádku v Itálii vyzýval Karla IV., s nímž se setkal v roce 1354 v Mantově a v roce 1368 v Udine. Roku 1356 navštívil Prahu. Známa je jeho korespondence s Karlem IV., arcibiskupem Arnoštem z Pardubic a kancléřem Janem ze Středy

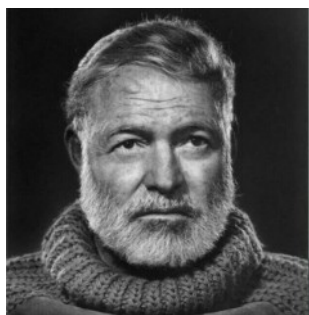

v letech 1351-68 (některé dopisy vyšly v českém výboru *Listy velkým i malým tohoto světa*), která přispěla k rozvoji humanismu v Čechách. Hlavní význam přikládal Petrarca své latinské tvorbě. Hledal a studoval antické rukopisy, napsal řadu děl v latině, z nichž nejvýznamnější je nedokončený epos v hexametrech *Africa* (1338) o punských válkách. Z latinských děl dále vynikají *Bucolicum carmen* (*Pastýřská báseň*) a spisy historické a filosofické (*De viris illustribus* - *O slavných mužích*). Latinsky psal idopisy, literárně zpracované do několika sbírek. Výrazem jeho niterné náboženské krize, jejíž začátek sám datoval rokem 1336 výstupem na Mont Venteux, jsou tzv. asketické spisy; nejvýznamnější je *Secretum* (*Tajemství*) a tři dialogy mezi básníkem a sv. Augustinem. Setkání se šlechtičnou Laurou 6.4.1327 v avignonském chrámu sv. Kláry se stalo podnětem k psaní milostné lyriky, kterou skládal po celý život a shrnul do sbírky později nazvané *Zpěvník* (původní latinský název *Rerum vulgarium fragmenta* - *Fragmenty v lidové řeči*). Obsahuje 355 básní (317 sonetů, 29 kancón, 9 sestin, 7 balad a 4 madrigaly), rozdělených na verše “ze života” a “po smrti” Laury, ještě idealizované, ale již s rysy pozemskými. Přínosem je psychologická hloubka vyjádření myšlenek, citů a nálad milujícího člověka, zobrazení vlastního vnitřního světa básníka, zmítaného rozporem mezi pozemskými city a oddaností Bohu. Božskou komedii napodobuje didakticko-alegorický epos *Trionfi* (*Triumfy*), v němž vynikají lyrické pasáže.

v naší knihovně: *Kanzóny pro Lauru*

Ernest Miller Hemingway (21. července 1899 - 2. červenec 1961), americký spisovatel a žurnalista.

Dětství strávil u Wallonského jezera v Michigenu, kde se vlivem jeho otce, praktického lékaře, vášnivého lovce a rybáře, formovaly Hemingwayovy celoživotní lovecké záliby a důvěrný vztah k přírodě. Po ukončení střední školy nastoupil roce 1917 do listu *Star* jako reportér. V dubnu téhož roku vstoupily USA do války. Jako dobrovolník byl armádou odmítnut (trvalé zranění oka z boxerského utkání ve škole). Proto se přihlásil do Červeného kříže a jako zdravotník se s vojenskými oddíly dostal do Itálie. Byl raněn, ale po propuštění z nemocnice se účastnil bojů až do příměří v listopadu 1918. Po návratu do USA Hemingway pokračoval v novinářské práci. Jako zahraniční dopisovatel

odcestoval krátce poté opět do Evropy, pracoval v Paříži, Švýcarsku, Itálii a Španělsku. Tehdy se začal věnovat literatuře. Hrdinou většiny jeho knih je výrazný jedinec se silnými autobiografickými rysy. První Hemingwayovou vydanou knihou byly *Tři povídky a deset básní*. Výrazem hořké deziluze poválečné intelektuální a středostavovské generace, která v divokých zábavách a pitkách skrývá hluboké pocity zklamání a bezvýchodnosti se stal Hemingwayův první román *I slunce vychází* (1926). Na přelomu 20. a 30. let se věnoval už méně žurnalistické činnosti ale více vlastní tvorbě a svým dalším životním láskám - lov a sport, které mu přinášely i inspirující momenty pro spisovatelskou práci. V roce 1929 vyšel román *Sbohem, armádo!*, jako citová reakce na hrůzy války. V té době hodně cestoval, dvakrát navštívil Španělsko a stal se nadšeným ctitelem býčích zápasů. Zážitky ze safari promítl do knihy loveckých zážitků *Zelené pahorky africké* (1935). V letech 1937-1938 působil jako zahraniční korespondent ve Španělsku, kde také začal psát svou jedinou divadelní hru *Pátá kolona*, ve které se ostře stavěl proti fašismu. V roce 1939 se přestěhoval na Kubu. Zážitky ze španělské občanské války zpracoval v románu *Komu zvoní hrana* (1940). Jako válečný dopisovatel navštívil krátce Čínu a v roce 1944 odjel do Londýna. Odtud podnikal výpravy na frontu v Normandii a účastnil se bitvy v Ardenách a osvobození Paříže. V roce 1953 při letecké havárii v Ugandě (Afrika) málem zahynul. Posledním Hemingwayovým úspěchem byla novela *Stařec a moře* (1952) - oslava věčného zápasu člověka s přírodou a hold lidské statečnosti a družnosti, za kterou mu byla v roce 1954 udělena Nobelova cena. Po nástupu Fidela Castra k moci v roce 1960 opustil Kubu a vrátil se do Spojených států. Zhoršující se zdravotní problémy a také stále rostoucí stavy deprese jej dovedly až k sebevraždě. 2. července 1961 se před svým domem v Ketchumu (stát Idaho) zastřelil. Ernest Hemingway výrazně ovlivnil americkou a světovou literaturu a jeho díla jsou řazena mezi vrcholy moderní literatury.

v naší knihovně: *Komu zvoní hrana, Mít a nemít, Nejlepší rybářské příběhy, Přes řeku do stínu stromů, Sbohem, armádo!, Smrt odpoledne, Stařec a moře, Zelené pahorky africké*

Raymond Chandler (23. července 1888 - 26. března 1959) byl americký autor detektivních románů,

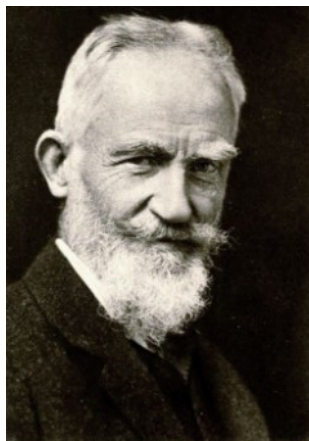

povídek a scénářů. Po rozvodu rodičů se přestěhoval v roce 1895 do Británie, v roce 1907 se stal britským občanem a pracoval ve státních službách, studoval také ve Francii a v Německu a svou kariéru začínal jako novinář *Daily Expressu*. Do USA se vrátil v roce 1912. Během první světové války sloužil v kanadské armádě, v letech 1918-19 také u *Royal Air Force*. V Los Angeles se seznámil s Cissy Pascalovou, se kterou se později oženil. Na počátku třicátých let získal dobře placené místo viceprezidenta *Dabney Oil Syndicate*, o které však přišel kvůli svým sklonům k alkoholismu. V literatuře je Chandler řazen k představitelům tzv. "drsné školy" (hard-boiled fiction). Stejně jako Dashiell Hammett začal publikovat v časopise *Black Mask*. Jeho literární hrdina detektiv Philip Marlowe z Los Angeles je osamělý, ale drsný a cynicky vtipný bojovník proti zločinu a společenským nešvarům, vzdělaný čtyřicátník se zájmem o šachy a vážnou hudbu. Chandler byl také vnímavý kritik brakové beletrie, známou se

stala jeho esej *Prosté umění vraždy* (*The Simple Art of Murder*). Chandler působil po úspěchu svých románů také v Hollywoodu, jako scénárista spolupracoval s Billy Wilderem na filmu *Pojistka smrti*. Sám napsal jediný původní scénář - *Blue Dahlia* (1946). Po smrti Cissy v roce 1954 měl znovu velké problémy s alkoholem, jeho psaní ztrácelo na kvalitě a v roce 1955 se dokonce pokusil o sebevraždu.

v naší knihovně: *Na horách se nevráždí, Playback, Sestřička*

George Bernard Shaw [Šó] (26. července 1856 - 2. listopadu 1950) byl anglický dramatik irského původu, esejista, divadelní a hudební kritik. V roce 1870 se přestěhoval do Londýna. Vzdělání získal jako samouk, zejména četbou v knihovně Britského muzea. První literární pokusy nebyly nikterak úspěšné. V letech 1879-83 napsal satirické romány *Nezralost*, *Nerozvážný sňatek*, *Povolání Cashela Byrona*, vydavatele pro ně našel ale až v době, kdy byl uznávaným autorem. Uspěl jako hudební a divadelní kritik v časopisech *Star* a *Saturday Review*. Kritice se pak věnoval celý svůj život a to i kritice výtvarné a literární. Aktivně se účastnil politického života, od roku 1897 působil několik let jako radní pro londýnský obvod St. Pancras. Spolu s H. G. Wellsem založil v roce 1884 Fabiánskou společnost (šířící teorii tzv. fabiánského socialismu - pomocí postupných reforem zanikne kapitalismus a vznikne socialismus). Shaw je známý především svou dramatickou tvorbou. Jeho dílo tvoří přes 700 her, většinou satirických, kritizujících viktoriánskou morálku a morální hodnoty buržoazní společnosti. V jeho tvorbě se

postupně prohlubuje kritika racionalismu 19. století. Charakteristickým rysem Shawových dramát jsou jejich rozvláčné předmluvy. Tyto eseje jsou v několika případech dokonce delší, než hra samotná. Z množství dramát připomeňme především jeho první sociálně diskusní komedii *Vdovcovy domy* (*Widower's Houses*, 1892), která se řadí do série *Neutěšených her*. Známá je pak série *Her utěšených* (*Candida*, *Člověk nikdy neví*, *Muž budoucnosti*). Za vrchol tvorby je považována komedie *Pygmalion* (1912), satira na viktoriánské představy společenských tříd, filantropie, romantické lásky i vědeckého pokroku, která se stala předlohou ke světoznámému muzikálu *My Fair Lady*. Z pozdějších her připomeňme filosofickou utopii *Zpět k Metuzalému* (1918-1920) nebo historickou hru o *Johance z Arku* *Svatá Jana* (1924).

v naší knihovně: *Pygmalión*

Emily Jane Brontëová (30. července 1818 – 19. prosince 1848) byla britská spisovatelka, mladší sestra Charlotte Brontëové. Narodila se na faře v Thorntonu (Yorkshire) jako pátá ze šesti dětí. V roce 1820 se rodina přestěhovala do vesničky Haworth v severní Anglii. Emily pocházela z rodiny konzervativního kaplana. Všechny sestry studovaly v neutěšených podmínkách ústavu pro dcery duchovních. Zažily bídu a špatnou péči, dvě dívky se už odsud nevrátily a ostatní odnesly studium podloměným zdravím a narušenou psychikou. Po celé dětství se děti scházely v dětském pokoji, kde se věnovaly studiu, četbě a malování, ale především vymýšlely při hrách různé příběhy, vytvořily i fiktivní země (*Angria*, *Gondal*, *Gaaldine*), ve kterých prožívaly s imaginárními postavami složité a velmi komplikované příběhy. Tyto dětské hry byly později inspirací ke vzniku stěžejních románů anglické literatury, které později vznikly. Mimořádný literární talent Emily prozrazoval už svazek poezie sepsaný se sestrami Charlottou

a Annou pod pseudonymy Curren, Ellis a Acton Bellovi. Emily dosáhla uměleckého mistrovství ve svém jediném románu *Na Větrné hůrce* (1847), v němž evokovala nejen drsné prostředí rodného kraje s obhroublými charaktery, ale prostřednictvím vypravěče a vylíčením kontrastu mezi statkem na *Větrné hůrce* a zjemnělým *Drozdovem* kritizovala vyšší viktoriánskou společnost za nepochopení hlubokých lidských citů a vášní. Emily zemřela na tuberkulózu.

v naší knihovně: *Na Větrné hůrce*

Regionální výročí - červenec, srpen

Božan, Jan Josef P. - sběratel lidových písní
1644 (Frýdek-Místek) - 01.07.1716 (Chroustovice)

místa působení: Kdyňsko, Úboč

Duchovní, básník, sběratel lidových písní a autor barokního kancionálu *Slavíček rajský*.

Rais, Karel Václav - spisovatel

04.01.1859 (Lázně Bělohrad) - 08.07.1926 (Praha)

místa působení: Jičín, Praha, Kdyňsko

Český spisovatel, představitel realismu a tzv. venkovské prózy. Do okolí Kdyně umístil děj povídky Domov.

Florian, Jakub - purkmistr

28.11.1804 (Domažlice) - 10.07.1876 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

První purkmistr královského města Domažlic. Velitel ostrostřelců, člen c. k. okresní školní rady, delegát c. k. zemědělské rady pro České království aj.

Černý, Boleslav L. - prozaik

11.07.1881 (Hradec Králové) - 12.05.1930 (Pelechy)

místa působení: Prapořiště, Pelechy

Působil jako prozaik, básník, řídicí učitel a jako správce školy.

Tyl, Josef Kajetán - divadelní herec

04.02.1808 (Kutná Hora) - 11.07.1856 (Plzeň)

místa působení: Praha, Domažlice, Plzeň

Herec, dramatik a národní buditel. Zakladatel novodobé české povídky ze současnosti a autor textu národní hymny.

Bittner, Bartoloměj - novinář

12.07.1861 (Milavče) - 02.05.1912 (Chicago)

místa působení: Milavče, Domažlice, Chicago, New York

Novinář působící ve Spojených státech amerických, autor biografie o Janu Ámosu Komenském.

Toman, Jan - regionální historik

11.10.1907 (Cerhonice) - 14.07.1996 (Mirovice)

místa působení: Chodsko

Učitel a historik, autor životopisu reformního kněze P. M. Paidara z Draženova.

Klement, Antonín - lékař

15.07.1801 (Brandýs nad Labem) - 12.12.1860 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Lékař a městský fyzik, jeho pacientkou byla i spisovatelka Božena Němcová.

Holub, Karel - předseda KČT

19.07.1921 (Olomouc) - 21.11.1994 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

V letech 1965-1970 působil jako předseda Klubu českých turistův Domažlicích. Roku 2013 uveden in memoriam do Síně slávy české turistiky Plzeňského kraje.

Kohout, Josef - turista

20.07.1941 (Domažlice) - 14.04.2001 (Domažlice)

místa působení: Domažlice, Čerchov

Turista, věnoval se studiu historie Čerchova. Spolu s Jaroslavem Lukáškem obnovil bývalou Wrbatovu cestu z Babylonu na Čerchov.

Havlíček Borovský, Karel - spisovatel

31.10.1821 (Borová) - 29.07.1856 (Praha)

místa působení: Klenčí p. Č., Mrákov, Rýzmbek, Chodsko, Praha

Spisovatel, básník, novinář a politik. Podle ústního podání dobových pamětníků pobýval na Chodsku, jmenovitě v Mrákově a v Klenčí.

Hesová, Eva - pěvkyně

29.07.1931 (Plzeň) - 21.12.1994 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Pěvkyně pěveckého sboru Čerchovan a od roku 1955 členka Chodského tria.

Bozděch, Vladimír - básník

07.02.1928 (Hostouň) - 10.08.1991 (Praha)

místa působení: Praha

Český básník, překladatel francouzské a italské literatury. Autor řady odborných prací o českém jazyce. Působil také jako rozhlasový redaktor.

Randa, Hippolyt P. - historik

13.08.1836 (Domažlice) - 29.03.1896 (Domažlice)

místa působení: Kout na Šumavě

Osobní kaplan a správce stadionského archivu v Koutě na Šumavě. Autor knih zaměřených na regionální dějiny, např. publikace Chodové a jejich osudy.

Tauerová, Marie - knihovnice

15.08.1896 (Plzeň) - 15.04.1981 (Praha)

místa působení: Brno, Plzeň, Chodsko, Klenčí p. Č.

Knihovnice, literátka, překladatelka z perštiny a sochařka. Kromě literární a sběratelské práce se věnovala i výtvarnému umění.

Závacký, Jan - sbormistr Čerchovanu

16.08.1936 (Huta - Ukrajina) - 23.09.2008 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Mezi roky 1978 až 1992 činný jako sbormistr pěveckého sboru Čerchovan.

Buršíková, Růžena - lidová řemeslnice

17.08.1921 (Postřekov) - 2009

místa působení: Díly

Pravděpodobně poslední výrobce tradičních třásní k chodským šátkům.

Král, František Boleslav - učitel

18.08.1866 (Čížkov) - 20.04.1901 (Domažlice)

místa působení: Pelhřimov, Soběslav, Přeštice, Domažlice

Učitel, knihovník a básník. Činovník učitelského spolku Budeč a Národní jednoty pošumavské.

Ježek, Ervín - malíř

02.01.1928 (Chicago - Illinois, USA) - 19.08.2016 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Malíř a učitel, oblíbil si hlavně motivy z městských ulic, ale maloval také portréty. Vyučoval například na domažlickém gymnáziu.

Jirásek, Alois - spisovatel

23.08.1851 (Hronov) - 12.03.1930 (Praha)

místa působení: Trhanov, Újezd, Domažlice, Chodsko, Praha, Litomyšl

Autor historických povídek, románů a cyklických románových kronik z českých dějin. Studijně navštívil mj. Domažlice, Trhanov nebo Újezd.

Kot'ánová, Ludmila - knihovnice

26.03.1904 (Blížejov) - 23.08.2001 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Knihovnice domažlické knihovny, dlouholetá členka Klubu českých turistů a pěveckého spolku Čerchovan.

Tikal, Oldřich - lékař

25.08.1926 (Starý Plzenec) - 12.03.2010 (Domažlice)

místa působení: Domažlice, Bělá nad Radbuzou

Lékař, politický vězeň a publicista z oboru moderních regionálních dějin.

Coudenhove-Kalergi, Mitsuko - hraběnka

07.07.1874 (Tokio - Japonsko) - 27.08.1941 (Mödling - Rakousko)

místa působení: Tokio (Japonsko), Poběžovice, Pivoň, Vídeň (Rakousko)

Hraběnka japonského původu, v Poběžovicích pobývala v závěru 19. a na počátku 20. století.

Doubková, Jana - klavíristka

05.02.1923 (Domažlice) - 27.08.2011 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Celý život věnovala hudbě, na Základní umělecké škole v Domažlicích vyučovala hru na klavír.

Kapic, Jiří - zpěvák

27.08.1931 (Postřekov) - 19.06.2010

místa působení: Postřekov

Dlouholetý člen Národopisného souboru Postřekov a sólista Konrádyho dudácké muziky.

Pelikán, Jiří - učitel

20.11.1923 (Spálené Poříčí) - 27.08.1996 (Plzeň)

místa působení: Poběžovice (okr. Domažlice)

Působil jako učitel a dobrovolný knihovník, také se věnoval ochotnickému divadlu.

Hahn, Arnold - spisovatel

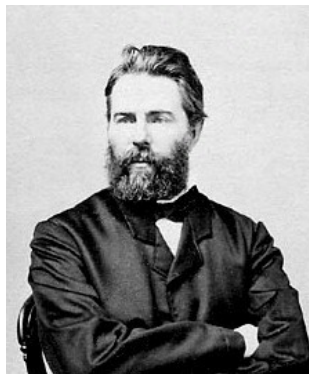
28.08.1881 (Koloveč) - 28.06.1963 (Londýn)

místa působení: Koloveč, Londýn

Spisovatel, novinář a promován fyzikální chemik, od roku 1939 žil v Anglii.

Narození v srpnu

Herman Melville (1. srpna 1819 - 28. září 1891) byl americký pozdně romantický spisovatel a básník,

jeden z nejvýznamnějších klasiků americké literatury známý především díky svému románu *Bílá velryba*. Po studiích působil krátce jako učitel. Zážitky z více než ročního pobytu mezi kanibaly (kterými byl zajat, když se plavil v Polynésii jako velrybář) se promítly do úspěšné prvotiny *Taipei* (také *Ráj kanibalů* - 1846), která líčí domorodce sympatičtější než mnohé bělochy. Únik z ostrova, vzpoura na australské velrybářské lodi, putování po ostrovech Tahiti a filozofické úvahy o přírodě a lidském údělu se staly námětem dalšího úspěšného románu *Omú* (také *Tulák po ostrovech* - 1847). Filozofická alegorie marného hledání smyslu života i lidské existence je příznačná pro další román *Mardi*, v němž se tichomořské ostrovy mění v utopii. V roce 1849 se Melville přestěhoval s rodinou do Pittsfieldu (Massachusetts). Zde se seznámil s Nathanielem Hawthornem a zde

také napsal v roce 1851 svůj nejslavnější román *Bílá velryba* (*Moby Dick*), v němž se neúspěšný hon démonického kapitána Achaba na podivuhodného kytovce stává filozofickým podobenstvím destruktivních snah lidstva po ovládnutí přírody. V roce 1863 se Melville vrátil zpět do New Yorku, kde od roku 1866 pracoval dalších 19 let jako celní inspektor. Herman Melville zemřel v New Yorku zcela zapomenut a v bídě 28. září 1891.

v naší knihovně: *Bílá velryba*, *Billy Budd*, *Písař Bartleby*, *Taipei*

Guy de Maupassant [gí d mópasán] (5. srpna 1850 - 6. července 1893) byl francouzský prozaik, dramatik, novinář, byl mistrem povídky a dramatické novely. Ovlivněn G. Flaubertem a jeho hledáním pravdy, chápal uměleckou tvorbu jako prostředek k vyjádření komplexní představy světa, která má být pravdivější než skutečnost sama. Podkladem k psychologicky zaměřené tvorbě jsou autorovy životní zkušenosti, které mají dílu zaručit objektivnost a pravdivost a zároveň zpětně působit na autora a jeho zodpovědnost za vlastní život. Romány a povídky tematicky sledují jednotlivé etapy autorova života. Rané dílo zachycuje život v rodné Normandii, zážitky z prusko-francouzské války v roce 1870, zkušenosti s úřednickou praxí a příběhy ze sportovního prostředí. Pozdější romány jsou zaměřeny na kritiku francouzského kolonialismu a prodejnost žurnalistiky. Pozdní tvorba, částečně ovlivněná zhoršujícím se zdravotním stavem autora, se zabývá popisem a analýzou chorobných duševních stavů a halucinací člověka. Romány a povídky, často blízké ruskému realismu, se orientují zejména na naturalisticky pojímané erotické vztahy a kritiku tehdejší francouzské společnosti.

v naší knihovně: *Kulička, Miláček, Neteře paní plukovníkové, Příběhy plné lásky, V rodině a jiné povídky, Vášeň a jiné povídky, Zbabělec a jiné povídky*

John Galsworthy [gólzvrzi], (14. srpna 1867 - 31. ledna 1933), anglický spisovatel a dramatik, se narodil v rodině velmi dobře společensky situovaného právníka. V roce 1889 se stal doktorem práv na univerzitě v Oxfordu (studoval námořní právo). Právnícké praxi se ale nikdy nevěnoval. S podporou otcových peněz procestoval celý svět. Inspirující pro něj bylo setkání se spisovatelem Josephem Conradem (1893). Po otcově smrti mu rodinný majetek, který zdědil, umožnil finančně nezávislý život, takže se Galsworthy mohl plně věnovat své největší zálibě - literatuře. Své první čtyři knihy, které se nesetkaly s výraznějším ohlasem, vydal na vlastní náklady pod pseudonymem John Sinjohn. Ovlivněn studiem děl Maupassanta a Turgeněva, vydal v roce 1900 román *Villa Rubein*. Až román *Ostrov pokrytců* (*The Island Pharisees*, 1904), v němž Galsworthy satiricky pohlíží na život anglické vyšší vrstvy, mu přináší výraznější úspěch. Lehce sžíravá a sociálně laděná kritika života anglické aristokracie je charakteristickým rysem celého Galsworthova díla. Jeho nejslavnější dílo vznikalo v průběhu šestnácti let. Teprve po napsání posledního ze tří na sebe navazujících románů bylo sdužené do celku, který proslul jako *Sága rodu Forsytů*. (*Vlastník*, 1906, *V pasti* 1920, *K pronajmutí*, 1921). Následovaly dvě volně navazující trilogie - *Moderní komedie* a *Konec Kapitoly*. Postupem let se Galsworthy stal stále úspěšnějším a respektovanějším autorem. Aktivně se zapojil do činnosti mnoha dobročinných organizací a spolků. V roce 1921 se stal zakládajícím členem a prvním předsedou mezinárodní organizace spisovatelů *Pen club*. Galsworthy byl také úspěšným dramatikem, je autorem několika sociálně kritických divadelních her. V roce 1932 byla Johnovi Galsworthymu udělena Nobelova cena za literaturu.

v naší knihovně: *Forsytovo nanebevzetí, Sága rodu Forsytů, Moderní komedie, Ostrov pokrytců, Venkovské sídlo*

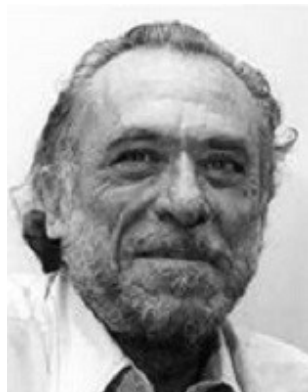
Walter Scott (15. srpna 1771 - 21. září 1832) byl skotský básník, prozaik, romanopisec a sběratel skotských balad, představitel romantismu. Je považován za zakladatele historického románu. Jeho historické romány jsou považovány za jedny z nejvýznamnějších anglických vůbec, protože ovlivnily tvorbu několika generací a byly velmi populární. Byl potomkem starého šlechtického rodu. V útlém věku onemocněl dětskou obrnou a ochrnul na pravou nohu. Mládí strávil na pomezí Anglie a Skotska u svých prarodičů. Byl vychováván v prostředí plném legend a starých skotských balad, což se odrazilo v jeho pozdější literární tvorbě. V roce 1792 dokončil studium práv na univerzitě v Edinburgu s titulem advokáta. V roce 1799 vydal překlad Goethovy tragédie *Götz z Berlichingenu*. Jeho první samostatné dílo vyšlo v roce 1805 pod názvem *Píseň posledního skotského barda* (*The Lay of the Last Minstrel*). Kniha se stala okamžitě bestsellerem (za 4 roky

se prodalo 21 000 výtisků). Nejznámějším dílem je *Ivanhoe*, kterým si Scott získal sympatie nejširších vrstev anglických čtenářů. V roce 1820 byl povýšen do šlechtického stavu. V pozdějších letech se zaměřil na historii Anglie a evropských států, napsal např. román *Talisman* (*The Talisman*, 1825). Nakladatelský podnik, jehož byl Scott podílníkem, ohlásil roku 1826 úpadek a spisovatel pozbyl téměř veškeré své jmění a velmi se zadlužil. Vysoké pracovní tempo nevydržel a v roce 1830 se stáhl do ústraní.

v naší knihovně: *Ivanhoe*, *Quentin Durward*

Charles Bukowski (16. srpna 1920 - 9. března 1994), byl původem německý básník a spisovatel, který se

proslavil nekonvenčními autobiografickými prózami a vulgárním stylem. Vzhledem ke svému stylu bývá často přiřazován ke spisovatelům poněkud vágní skupiny beat generation. Osobně se však tomuto zařazení vždy velmi silně bránil. Když byly Charlesovi tři roky, jeho rodina se přestěhovala do Los Angeles. Otec byl často nezaměstnaný a podle Bukovského jej často slovně i fyzicky napadal, což přispělo k tomu, že Charles začal ve třinácti pít (jak sám o sobě tvrdil: "Během života jsem se aktivně věnoval pití piva, sázení na koňské dostihy a spaní s mnoha ženami.") a sváděl přes šedesát let neustálý boj s alkoholismem. Bukowski se už od mládí chtěl stát spisovatelem, ale když měl mezi dvaceti a třiceti lety plnou zásuvku odmítavých odpovědí od vydavatelů, rozhodl se "věnovat pouze alkoholu" a vydal se na deset let trvající orgie po

Americe. Aby měl na alkohol, dělal různé podřadné práce: obsluhovače u benzínky, u výtahu, řidiče kamionu, pekaře v továrně na psí sušenky. V roce 1955 byl Bukowski odvezen do nemocnice s krvácejícím vředem způsobeným alkoholem a ocitl se blízko smrti. Jakmile se dostal z nemocnice, vyrazil k prvnímu baru, ale začal také opět psát, hlavně poezii, ale také povídky. Bukovského tvorba je něco zcela neobvyklého. Texty jsou lehké a plné drsného humoru, který samozřejmě není pro každého, avšak kdo v něm jednou najde zalíbení, zůstane mu věrný. Častý vypravěč Chinaski totiž nežije na výsluní a umožňuje tak čtenáři vidět Ameriku i z její druhé, stinné či spodní strany. Bukovského knihy jsou o lidech ze dna společnosti a ukazují nám jejich běžný rutinní život, který se tolik liší od amerického snu. Bukovského životem a psaním se inspirovaly dva filmy: *Tales of Ordinary Madness* (1983, Příběh obyčejného bláznovství) a *Crazy Love* (1989, Šílená láska). Sám napsal scénář k filmu *Barfly* (1987, Štamgast), kde jeho zkušenosti jako mladého muže ztvárnil Mickey Rourke. Charles Bukowski zemřel na zápal plic 9. března 1994 v San Pedru v Kalifornii, krátce poté, co dokončil svoji poslední novelu.

v naší knihovně: *Básně*, *Erekce*, *Ejakulace*, *Exhibice a další příběhy obyčejného šílenství*, *Faktótum*, *Hollywood*, *Kapitán odešel na oběd a námořníci převzali velení*, *Paměti starého chlápka*

Josef Dobrovský (17. srpna 1753 - 6. ledna 1829) byl český kněz, filolog, historik a zakladatel vědecké

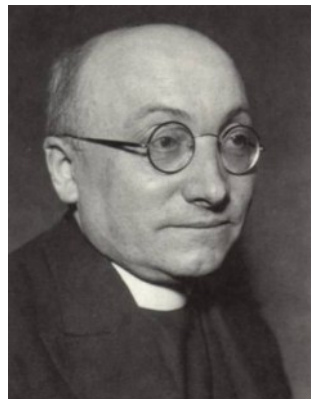
bohemistiky a slavistiky. Svým mnohostranným dílem předznamenal i podnítil české národní obrození, třebaže sám k romantickým obrozencům nejen chronologicky, ale ani svým založením nepatřil. Brzy po jeho narození se rodina přestěhovala do Horšovského Týna. Dobrovský studoval na gymnáziu v Německém Brodě a v Klatovech, kde se také naučil česky. Po absolvování tzv. filosofie, studoval rok teologii a v roce 1772 vstoupil do jezuitského noviciátu v Brně. Po zrušení jezuitského řádu (1773) pokračoval ve studiích teologie v Praze. Od roku 1776 pracoval jako vychovatel a učitel v rodině hraběte Nostice. V roce 1786 byl vysvěcen na kněze a od následujícího roku působil v generálním semináři v Hradisku u Olomouce, kde byl v roce 1789 jmenován rektorem. Po smrti Josefa II. byly generální semináře zrušeny, Dobrovský byl ve svých 37 letech penzionován a díky vysoké roční rentě se mohl po dalších 39 let věnovat jen vědě. Dobrovský se stal zakladatelem vědeckého lingvistického studia.

Spisem o historickém základu slovanských jazyků (*Institutiones linguae slavicae dialecti veteris - Základ staroslovanského jazyka*) se stal zakladatelem slavistiky, rozvoj bohemistiky ovlivnil první soubornou literární dějepisnou práci *Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur* (*Dějiny české řeči a literatury*). Na obrozenských jazykových snahách a básnickou praxi zapůsobil zvláště stanovením zásad přízvuchné prozodie a všestrannou péčí o dobový literární jazyk, hlavně zpracováním české mluvnice (*Ausführliches Lehrgebäude der böhmischen Sprache - Zevrubná mluvnice jazyka českého*) a německo-českého slovníku

(Deutsch-böhmisches Wörterbuch). Kromě vědecké činnosti také po roce 1802 vedl soukromé slavistické a bohemistické přednášky v kroužcích mladých literárních nadšenců a studentů lužického semináře. V roce 1818 se podílel na založení Národního muzea v Praze. Poslední období svého života strávil většinu času v Lázeňském domě (pozdějším Novém zámku) v Chudenicích.

v naší knihovně: *Výbor z díla*

Jakub Deml (20. srpna 1878 - 10. února 1961) byl český kněz, básník a spisovatel. Čelil mnoha zákazům činnosti ze strany církve i státu a ve své době nebylo jeho dílo přijímáno vždy kladně, ale dnes jsou jeho díla považována za předchůdce moderních literárních směrů, zejména surrealismu. Pocházel ze čtrnácti dětí. V r. 1902 ukončil studia na bohosloveckém ústavu v Brně a byl vysvěcen na kněze. Jako kněz působil na různých vesnicích na Moravě. Svými nonkonformními názory a způsobem života se stále častěji dostával do konfliktů s nadřízenými církevními úřady. Nejdříve byl úřady roku 1907 poslán na roční dovolenou a pak od roku 1909 předčasně penzionován. Svou literární dráhu začal již jako student bohosloví. Psal česky i německy. Ze životních úzkostí a věčného konfliktu mezi individuálním bytím a smrtí hledal v prozaické tvorbě cestu k pokorné a všeobjímající lásce, k národnímu společenství, k mýtům o společenství mrtvých a živých. Celým jeho dílem je prostoupen konflikt mezi básníkovou smyslovostí a jeho kněžstvím.

Symbolistické povýšení umění nad život bylo pro Demla nepřijatelné. Konkrétní lidský život měl pro něj mnohem více tajemných propastí a nevyzpytatelných záměrů, které nemohly být nikdy zcela vyjádřeny ani v tom nejdokonalejším uměleckém díle a proto jsou jeho texty zaplněny konkrétními lidmi a jejich osudy. Jeho tvorba je silně extatická a zvláště v jeho tvůrčích začátcích měly pro něj neobyčejnou důležitost sny. Roku 1913 mu byl pražským ordinariátem zakázán pobyt v Praze a Deml se vrátil do svého kraje, Jinošova, kde prožil válku. Po krátkém pobytu na Slovensku a v Bělé pod Bezdězem se spolu se svou přítelkyní Pavlou Kytlicovou vrátil roku 1922 do Tasova, kde žil až do své smrti. Snad největší a nejvýznamnější prózou je *Zapomenuté světlo* (1934, zfilmováno 1996). Kniha vyvolala na veřejnosti silné pohoršení, po vydání byla většina nákladu zkonfiskována a mohla se distribuovat až po silné cenzuře.

v naší knihovně: *Tance smrti, Zapomenuté světlo*

Ladislav Klíma (22. srpna 1878 - 19. dubna 1928) byl český prozaik, dramatik a básník, ale především filosof. Narodil se v Domažlicích. V roce 1895 byl pro urážku Habsburků, které se dopustil ve školní kompozici, vyloučen ze všech rakouských škol. Na přání otce pokračoval ve studiu v Záhřebu, ale po půl roce se vrátil domů a středoškolská studia už nikdy nedokončil. Po dosažení plnoletosti mu byl vyplacen dědický podíl po zemřelé matce a sestře a Klíma žil z těchto peněz. Vystřídal pak několik pobytů (Plzeň, Železná Ruda, Curych, Landeck), až se v roce 1904 vrátil natrvalo do Prahy, kdy vydal na vlastní náklad anonymně svou první knihu *Svět jako vědomí a nic*. Literární tvorbě se nijak cíleně dále nevěnoval. Pro své vlastní potěšení popisoval tisíce stránek beletristickými příběhy, do nichž vkládal své filosofické ideje. Formuloval své názory podobně jako Nietzsche v aforismech. Z absurdní podstaty logiky pak vyplynulo, že neexistuje rozdíl mezi pravdou a fikcí, že všechno je absurdní a že jedinou

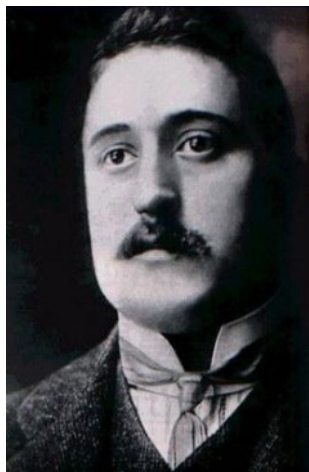

jistotou je vědomá vůle, vůle jakožto vědomí. Tyto postoje nazýval egosolismem a egodeismem. Klíma se snažil aplikovat své názory i na vlastní životní praxi. Uváděl se do extatických stavů, v nichž prožíval pocit božské suverenity vůči světu i vůči svému tělu. A tyto stavy označoval pojmem ‚deoesence‘. Experimenty s deoesencí ale ztroskotaly. V roce 1909 zemřel Klímův otec a dědictví, které tímto získal, mu zajistilo další existenci. Přesto po několika letech byl opět bez prostředků a v roce 1915 se nastěhoval do periferního hotelu Krása v Praze na Vysočanech, kde pak bydlel až do konce života, odkázán na podporu několika přátel. Skoro ve všech Klímových prózách je řešena otázka života a smrti - smrt je pouze stvrzením věčného splnutí.

v naší knihovně: *Český román, Putování slepého hada za pravdou, Slavná Nemesis, Utrpení knížete Sternenhocha, Velký román*

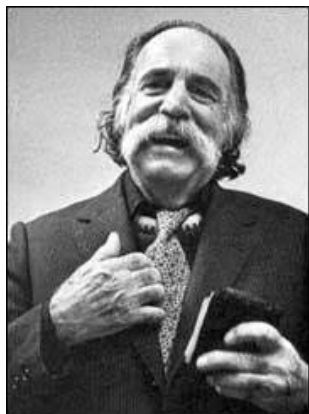
Guillaume Apollinaire [apolinér], vlastním jménem Wilhelm Albert Wladimir Alexandre Apollinaire de Kostrowitzky, (26. srpna 1880 - 9. listopadu 1918) byl francouzský básník, dramatik a anarchista polského původu. Narodil se jako nemanželský syn A. Kostrowitzké, polské šlechtičny a důstojníka sicilské armády. Od roku 1887 žil Apollinaire s matkou a bratrem v Monaku, kde získal své první vzdělání na Koleji sv. Carla. V roce 1899 se přestěhoval do Paříže. Nejprve pracoval jako domácí učitel ve šlechtické rodině, v jejichž službách pak procestoval Rakousko, Německo i Čechy. Od roku 1903 byl zaměstnán v jedné pařížské bance, zároveň se angažoval v uměleckých (především literárních a výtvarných) kruzích jako kritik a propagátor nových avantgardních postupů v umělecké tvorbě. Jeho prvními literárními pokusy byly krátké povídky, které vycházely v pařížských literárních časopisech kolem roku 1903. Od roku 1912 redigoval uměleckou revue Pařížské večery. Postupně se Apollinaire stal zcela zásadní postavou umělecké avantgardy. Byl zaníceným propagátorem avantgardních směrů ve výtvarném umění, především kubismu, fauvismu a futurismu. Typickým znakem Apollinaireovy básnické tvorby je tehdy zcela převratné pojetí veršů. Mizí zde klasický, vázaný verš, je ignorována interpunkce a rytmus, báseň se stává volně plynoucím proudem myšlenkových asociací. Apollinaire vytvářel tzv. básnické obrazy - ideogramy, v nichž se pokoušel spojit a ztotožnit poezii a malířství. Zásadní pro další vývoj evropské poezie má jeho sbírka *Alkoholy*, obsahující autorovy básně z let 1898-1913. Významná je také posmrtně vydaná sbírka *Kaligramy*, tzv. básně v obraze (např. báseň o hvězdě má tvar hvězdy apod.). Apollinaire napsal několik divadelních her. Je autorem názvu surrealismus, který poprvé použil v předmluvě k dramatu *Prsy Tireisovy*. Věnoval se také próze (sbírka povídek *Kacír a spol.*, *Zavražděný básník*, *Sedící žena*). V období 1. sv. války se Apollinaire přihlásil jako dobrovolník do francouzské armády, v jejíchž řadách se pak účastnil mnoha frontových bojů. V r. 1916 byl vážně raněn šrapnelem do hlavy a převeden do zálohy. Svým dílem ovlivnil vývoj celé moderní světové poezie. Guillaume Apollinaire, duchovní otec moderní evropské avantgardy a moderního francouzského básnictví, zemřel v Paříži 9. listopadu 1918 na následky španělské chřipky.

Apollinaireovy básnické tvorby je tehdy zcela převratné pojetí veršů. Mizí zde klasický, vázaný verš, je ignorována interpunkce a rytmus, báseň se stává volně plynoucím proudem myšlenkových asociací. Apollinaire vytvářel tzv. básnické obrazy - ideogramy, v nichž se pokoušel spojit a ztotožnit poezii a malířství. Zásadní pro další vývoj evropské poezie má jeho sbírka *Alkoholy*, obsahující autorovy básně z let 1898-1913. Významná je také posmrtně vydaná sbírka *Kaligramy*, tzv. básně v obraze (např. báseň o hvězdě má tvar hvězdy apod.). Apollinaire napsal několik divadelních her. Je autorem názvu surrealismus, který poprvé použil v předmluvě k dramatu *Prsy Tireisovy*. Věnoval se také próze (sbírka povídek *Kacír a spol.*, *Zavražděný básník*, *Sedící žena*). V období 1. sv. války se Apollinaire přihlásil jako dobrovolník do francouzské armády, v jejíchž řadách se pak účastnil mnoha frontových bojů. V r. 1916 byl vážně raněn šrapnelem do hlavy a převeden do zálohy. Svým dílem ovlivnil vývoj celé moderní světové poezie. Guillaume Apollinaire, duchovní otec moderní evropské avantgardy a moderního francouzského básnictví, zemřel v Paříži 9. listopadu 1918 na následky španělské chřipky.

v naší knihovně: *Alkoholy*, *Hudebník ze Saint-Merry*, *Sedící žena*, *Velké trojhvězdi*

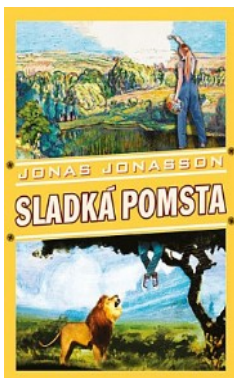
William Saroyan [serojen] (31. srpna 1908 - 18. května 1981) byl americký prozaik, básník a dramatik arménského původu. Pocházel z rodiny arménských přistěhovalců. Jeho rodina žila ve velmi tíživé sociální situaci. Když byly Saroyanovi tři roky, byla jeho matka nucena dát jej i s jeho třemi sourozenci do sirotčince. Saroyan zde strávil pět let. Prošel různými zaměstnáními (pracoval mj. jako poslíček, telegrafista a přednosta poštovního úřadu). Od 30. let se pak věnoval literatuře a divadlu. Složitě dětství strávené v chudobě, zkušenosti ze sirotčince, problematika postavení přistěhovalců a Arménů vůbec, se staly základními východisky jeho literární tvorby. Tvorba Saroyana je obsáhlá - za svůj život napsal na stovku knih různé úrovně a významu. Hrdiny jeho děl jsou většinou energičtí lidé, pocházející z menšin (Arméni, Řekové, Italové, Irové, Mexičané, Indiáni nebo Afroameričané), schopní vzdorovat těžkému osudu vrozeným veselím, moudrostí a někdy i potřetěností, ale zároveň jsou to lidé, kteří jsou jen zřídka schopni

sebe a své rodiny materiálně zabezpečit. Za divadelní hru *Čas tvého života* z roku 1939 byl oceněn o rok později Pulitzerovou cenou, kterou ale odmítl převzít. Odůvodnil to nedůvěrou v takováto umělecká ocenění. Sám Saroyan, stejně jako jeho hrdinové, měl po celý svůj život finanční problémy. Honoráře za jeho práce nebyly nízké, ale všechny své vydělané peníze dokázal rychle utratit v hazardu, sázkách a dobročinných darech.

v naší knihovně: *Dobrodružství Wesleye Jacksona*, *Láska, měj se hezky*, *Léto na krásném bílém koni*, *Nedělní zepelín*, *Tracyho tygr*, *Zloděj listí*

Novinky v knihovně

Sladká pomsta – Jonas Jonasson

Nejlepší pomsta je ušitá na míru! Od autora bestselleru Stoletý stařík. Spoře oděný Masaj v centru Stockholmu, kde mrzne, až praští. Geniální podnikatel prodávající pomstu na klíč. Pár toužící po odplatě. A ten, kterému se chtějí všichni pomstít. Kdo se ještě zamotá do zběsilého víru událostí a jakou roli bude hrát dvojice obrazů nejasné ceny?

- humor
- 315 stran

Travič – Sharon J. Bolton

Policistka Florence Loveladyová se vrací do městečka Sabden, aby splnila slib daný Larrymu Glassbrookovi. Před třiceti lety ho usvědčila ze sériových vražd. A nyní jí umírající Larry tvrdí, že čtyři dětské kostry nalezené kousek od bývalého městského sirotčince neležely v zemi dlouho. Vlastně je tam musel kdosi zahrabat docela nedávno...

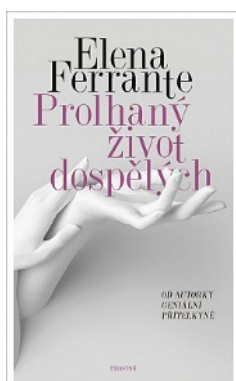
- thriller
- 448 stran

Tři jablka spadlá z nebe – Narine Abgarjan

Román arménské spisovatelky líčí podivuhodný a magický život horské vesnice kdesi v Arménii, jejíž obyvatelé, často podivíni odvyklí spojení s okolním světem, věří v kouzla a nadpřirozeno. Největším zázrakem zde však je láska, která doslova vrátí život nejen lidem, ale také jejich zapomenuté pustině.

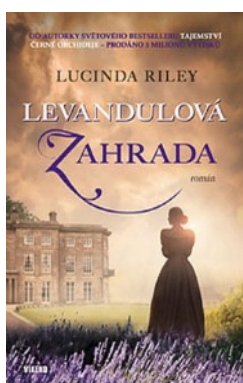
- román
- 262 stran

Prolhaný život dospělých – Elena Ferrante

„Dva roky předtím, než otec odešel z domova, řekl mojí matce, že jsem strašně ošklivá,“ zahajuje své vyprávění dospívající Giovanna. Hlavní hrdinka románu vzpomíná, jaký zničující vliv na ni měla otcova slova, jež zaslechla ve dvanácti letech.

- román
- 366 stran

Levandulová zahrada – Lucinda Riley

Retrospektivní vyprávění příběhu z francouzské Provence začíná v roce 1998, kdy se Emilia stává posledním potomkem slavného šlechtického rodu de la Martinières. Dědictví majestátního zámku a vinice je ovšem zatíženo velkými dluhy a mnoha otázkami...

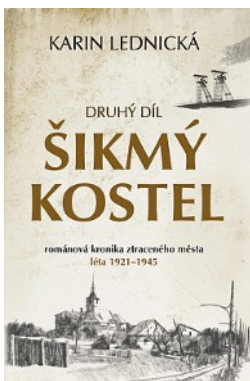
- román pro ženy
- 346 stran

Pekárna s vůní skořice – Ruth Kvarnström-Jones

Moderní příběh Romea a Julie v kulisách půvabného švédského městečka. Lovisa Lindegrenová žije v Londýně svůj sen - dokud během jediného týdne nepřijde o práci i o snoubence. Zcela na dně se vrací do rodného Švédska, do malebného městečka Halleholm, kde zdědila po svých prarodičích bývalé pekařství na náměstí.

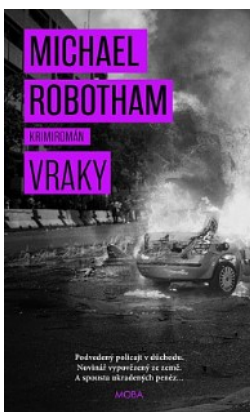
- román pro ženy
- 406 stran

Šikmý kostel 2 – Karin Lednická

Románová kronika ztraceného města, léta 1921-1945. S Barkou, Ludwikem, Julkou a dalšími hrdiny trilogie se setkáváme vzápětí poté, co jsme je v závěru prvního dílu opustili. Zatímco ve zbytku vzniklého Československa nastávají zlaté časy, v Karvinné - jak se nyní město jmenuje - se stále významně projevují důsledky předešlého dění.

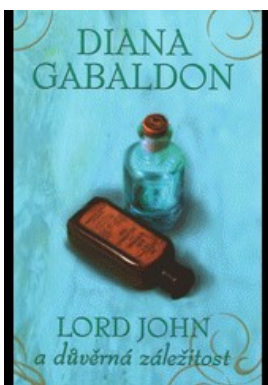
- historický román
- 606 stran

Vraky – Michael Robotham

Z irácké banky zmizelo několik miliard dolarů. Novinář Luca Terracini je ochotný riskovat cokoli, aby přišel na to, kde všechny ty peníze skončily. Jeho irácko-americký původ mu navíc umožňuje snadněji pronikat do temných zákoutí války. Pak ho ale silně zasáhne smrt jeho milované Nicoly, která zahyne při bombovém útoku. Od té chvíle už nemá co ztratit.

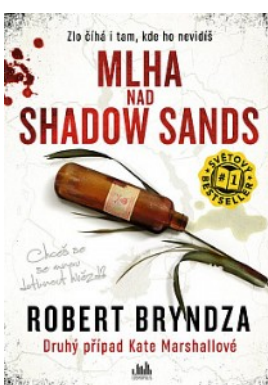
- thriller
- 567 stran

Lord John a důvěrná záležitost – Diana Gabaldon

Historický román odehrávající v Londýně v druhé polovině 18. století, v době, kdy Velká Británie bojuje ve Francii o nadvládu na třech kontinentech. Lord John Grey, major armády Jeho Veličenstva, se stane svědkem šokujícího odhalení, které se týká Josepha Trevelyana, snoubence jeho sestřenice Olivie.

- historický román
- 280 stran

Mlha nad Shadow Sands – Robert Bryndza

Kate Marshallová a její asistent Tristan Harper vyšetřují další zapeklitý případ. Jak spolu souvisí zmizení mladých lidí a oblast Shadow Sands? A jakou roli hraje hustá anglická mlha? Při potápění ve vodní nádrži Shadow Sands objeví Kate Marshallová mrtvé tělo mladíka, který býval vynikajícím plavcem.

- thriller
- 357 stran

Historie domů v Horšovském Týně

Druhým největším hotelem na náměstí byl hotel Forster (Gasthof Forster). Navštěvovala ho místní honorace a ve zvlášť velké oblibě byl u důstojníků místní posádky dragounů. Byl provozován rodinou Forsterů v domě č. p. 102 a vznikl přestavbou původně tří měšťanských domů v 2. polovině 19. století. V přízemí sídlila od roku 1869 družstevní spořitelna a pojišťovna, která zajišťovala pro místní podnikatele většinu úvěrů a v roce 1913 celý objekt převzala do vlastnictví. Po 2. světové válce nebyl provoz hotelu obnoven. Nakrátko působila v části objektu vývařovna. Pouze spořitelna fungovala v budově až do počátku 90. let minulého století. Dnes patří dům městu, je v něm umístěna městská knihovna, byty a první patro bylo adaptováno na sál městského kulturního zařízení.

Dům č. p. 1 se zbytky městské brány

Tímto číslem byl dům v ulici 5. května označen proto, že byl prvním domem za městskými hradbami u východní brány, kterou se vcházelo do města. Fragment této brány z konce 14. století se na domě, který byl přestavěn v klasicistním stylu, zachoval. Brána byla součástí městského opevnění. Spolu s druhou západní branou uzavíraly nejdůležitější komunikaci ve městě, která vedla od Prahy a Plzně přes náměstí k brodu a později mostu přes řeku Radbuzu. Cesta pak pokračovala k zemským hranicím s Bavorskem.

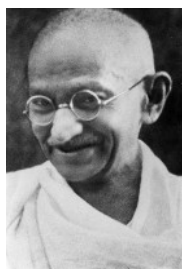
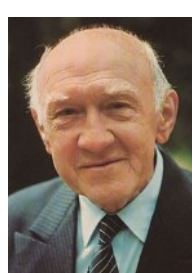
Osmisměrka

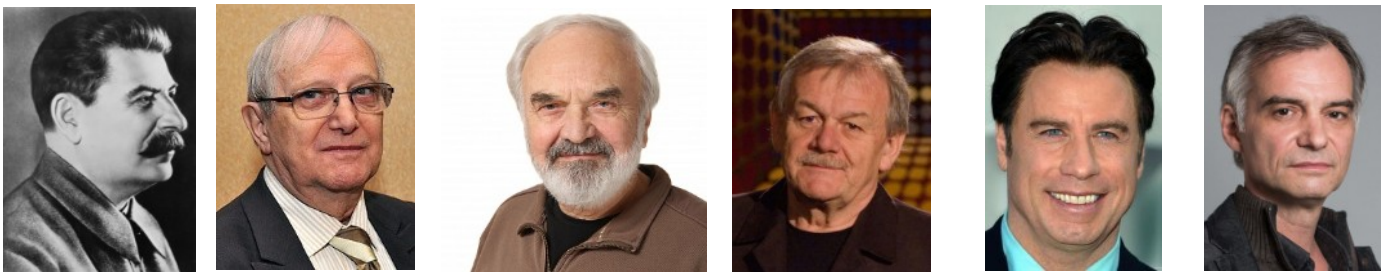
Po vyškrtání všech příjmení nebo pojmenování známých osobností se ze zbývajících písmen dozvíte znění tajenky (37 písmen).

V	S	V	Ě	R	Á	K	O	Ž	Á	F	D	K	E	D	Á	L	M	A	Y
Á	S	È	N	U	F	P	N	B	S	Á	I	R	A	D	J	E	D	D	B
Ň	T	R	O	Š	K	A	A	R	A	U	H	L	Í	Ř	N	L	E	H	A
A	B	D	O	N	U	T	I	L	E	M	A	A	I	Z	A	N	N	Ř	N
E	E	A	K	S	Í	Ř	T	N	A	R	A	R	E	P	N	S	K	E	I
A	O	M	K	E	M	R	R	R	Í	C	E	L	K	E	O	O	A	B	L
Z	R	A	G	O	T	T	O	P	A	V	K	D	K	B	N	V	I	E	A
E	N	T	Ý	Á	Í	K	J	P	C	V	J	Ý	E	E	N	Á	S	J	T
R	O	U	H	N	N	O	A	E	H	A	O	N	N	F	E	K	E	K	S
E	M	Š	C	E	T	D	N	D	G	A	E	L	R	E	L	N	R	Ž	Ý
T	P	K	T	N	T	E	H	G	H	Š	N	Ý	T	O	D	H	Š	Í	P
A	H	A	E	L	I	T	E	Í	A	N	I	K	Č	A	K	O	P	E	K
K	C	C	V	K	P	R	S	K	P	Á	I	S	S	K	H	J	R	Á	C
T	I	K	H	A	A	J	A	C	K	S	O	N	Č	V	A	N	E	V	O
A	E	E	K	A	R	J	E	G	A	N	I	Í	E	Í	Š	O	S	O	C
M	R	P	H	O	N	O	L	B	A	V	L	Š	C	L	E	T	L	N	H
N	L	O	C	N	I	L	T	O	E	G	Á	U	H	O	K	L	E	Á	C
H	H	T	Ý	H	C	U	S	T	M	N	R	R	N	P	I	E	Y	Z	T
U	O	Á	L	E	N	D	L	C	I	S	K	H	E	K	R	Y	L	R	I
S	P	Z	Y	R	U	C	R	E	M	N	N	A	M	Z	L	O	H	H	H

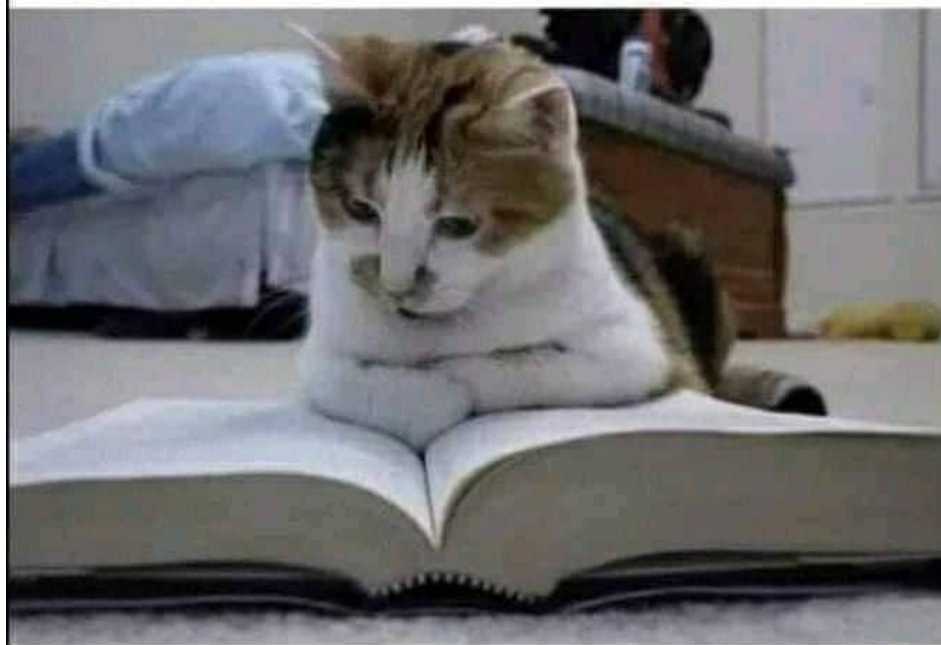
celé jméno

Kapitola 5

Jak roztrhat pohovku
a obvinit z toho psa .

Městská knihovna
náměstí Republiky 102
346 01 Horšovský Týn
telefon: 379 422 572
mobil: 731 614 064
e-mail: knihovna@htyn.cz
knihovnaht@seznam.cz
<https://knihovnahorsovskytyn.webk.cz>

půjčovní doba:

Po	9:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Út	zavřeno	
St	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Čt	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Pá	9:00 – 12:00	13:00 – 15:00